

Bruksela, 14 września 2016 r.
(OR. en)

10973/16
ADD 3

**Międzyinstytucjonalny numer
referencyjny:
2016/0206 (NLE)**

WTO 195
SERVICES 20
FDI 16
CDN 12

AKTY USTAWODAWCZE I INNE INSTRUMENTY

Dotyczy: Kompleksowa umowa gospodarczo-handlowa między Kanadą, z jednej
strony, a Unią Europejską i jej państwami członkowskimi, z drugiej strony

Deklaracja Stron dotycząca zarządzania kontyngentami taryfowymi

SEKCJA A

***Deklaracja dotycząca zarządzania przez Unię Europejską
kontyngentami taryfowymi dotyczącymi wołowiny i cielęciny oraz wieprzowiny w ramach
niniejszej Umowy***

1. Zgodnie z ogólną zasadą zarządzanie kontyngentami taryfowymi powinno w jak największym stopniu sprzyjać rozwojowi handlu. W szczególności nie może ono naruszać lub unieważniać zobowiązań dotyczących dostępu do rynku wynegocjowanych przez Strony; musi być przejrzyste, przewidywalne, minimalizować koszty transakcji dla przedsiębiorstw handlowych, maksymalizować stopień wykorzystania oraz unikać ewentualnych spekulacji.

Struktura systemu licencjonowania przywozu

**Kwartałne podokresy obejmujące przeniesienie niewykorzystanych ilości kontyngentu
taryfowego między okresami**

2. W każdym z czterech kwartałów roku gospodarczego udostępnione zostanie 25 % rocznej ilości kontyngentu taryfowego do celów składania wniosków o wydanie pozwolenia.
3. Wszelkie pozostałe ilości dostępne na końcu jednego kwartału będą automatycznie przenoszone na kolejny kwartał do końca roku gospodarczego.

Okres składania wniosków o wydanie pozwolenia na przywóz

4. Wniosek o pozwolenie na przywóz zostanie przyjęty najpóźniej 45 dni kalendarzowych przed początkiem każdego kwartału, a pozwolenie na przywóz zostanie wydane nie później niż 30 dni kalendarzowych przed rozpoczęciem kwartału.
5. Jeżeli popyt na pozwolenia w okresie składania wniosków przekracza dostępne ilości w danym kwartale, pozwolenia zostaną rozdzielone na zasadzie proporcjonalnej.
6. Jeżeli ilość dostępna w kwartale nie zostanie w pełni rozdzielona w okresie składania wniosków, pozostała ilość zostanie udostępniona kwalifikującym się wnioskodawcom do celów składania wniosków na żądanie w odniesieniu do reszty danego kwartału. Pozwolenia na przywóz będą wydawane automatycznie na żądanie do momentu pełnego wykorzystania ilości dostępnych na dany okres.

Ważność pozwoleń

7. Pozwolenie na przywóz jest ważne:
 - a) od daty wydania lub daty rozpoczęcia kwartału, dla którego wydane zostało pozwolenie na przywóz, w zależności od tego, która z tych dat jest późniejsza; oraz
 - b) przez pięć miesięcy od daty wskazanej w lit. a) lub do końca roku gospodarczego, w zależności od tego, które z tych zdarzeń nastąpi wcześniej.
8. Pozwolenia na przywóz mogą być stosowane w każdym miejscu wprowadzenia na obszar celny Unii Europejskiej i w odniesieniu do wielu przesyłek.

Kryteria kwalifikowalności

9. W wyniku zastosowania kryteriów kwalifikowalności i metod przydziału kontyngenty powinny być przyznawane takim podmiotom, które je najlepiej wykorzystają, oraz nie powinny stwarzać barier w przywozie.
10. W okresie składania wniosków kwalifikujący się wnioskodawcy obejmują tradycyjnych importerów wołowiny, mięsa bizona lub cielęciny w przypadku przywozu wołowiny i cielęciny oraz tradycyjnych importerów wołowiny, mięsa bizona, cielęciny lub wieprzowiny w przypadku przywozu wieprzowiny.
11. W kwartale następującym po okresie składania wniosków, gdy pozwolenia są udostępniane na żądanie, kryteria kwalifikowalności dotyczące wnioskodawców zostaną tak rozszerzone, by objąć hurtowników oraz akredytowanych przetwórców mięsa.

Zabezpieczenia

Zabezpieczenia związane z wnioskami o wydanie pozwolenia na przywóz

12. Zabezpieczenie nieprzekraczające 95 EUR za tonę wołowiny i 65 EUR za tonę wieprzowiny zostanie złożone wraz z wnioskiem o wydanie pozwolenia.

Przekazanie pozwolenia i odpowiadającego mu zabezpieczenia

13. Pozwolenia nie mogą być przekazywane.

Zwrot pozwolenia i odpowiadającego mu zabezpieczenia

14. Niewykorzystane ilości objęte pozwoleniami mogą być zwrócone przed wygaśnięciem pozwolenia i do czterech miesięcy przed końcem roku gospodarczego. Każdy posiadacz pozwolenia może zwrócić maksymalnie 30 % ilości swoich indywidualnych pozwoleń. W przypadku gdy zwracana jest taka ilość, 60 % odpowiadającego jej zabezpieczenia zostaje uwolnione.
15. Wszystkie zwrócone ilości zostaną niezwłocznie udostępnione innym kwalifikującym się wnioskodawcom na żądanie w odniesieniu do pozostałej części danego kwartału oraz zostaną przeniesione na kolejne kwartały, w przypadku braku wniosków.

Zwolnienie zabezpieczenia i zwolnienie pełnego zabezpieczenia, gdy dokonane zostanie 95 % przywozu

16. Zabezpieczenia są zwalniane proporcjonalnie, za każdym razem, gdy następuje faktyczna realizacja przywozu.
17. Gdy faktycznie przywiezione zostanie 95 % ilości objętej indywidualnym pozwoleniem importera, zwolnione zostaje pełne zabezpieczenie.

SEKCJA B

Deklaracja dotycząca zarządzania przez Kanadę kontyngentami taryfowymi dotyczącymi sera w ramach niniejszej Umowy

1. Zgodnie z ogólną zasadą zarządzanie kontyngentami taryfowymi powinno w jak największym stopniu sprzyjać rozwojowi handlu. W szczególności nie powinno ono naruszać lub unieważniać zobowiązań dotyczących dostępu do rynku wynegocjowanych przez Strony; powinno być przejrzyste, przewidywalne, minimalizować koszty transakcji dla przedsiębiorstw handlowych, maksymalizować stopień wykorzystania oraz unikać ewentualnych spekulacji.

2. W wyniku zastosowania kryteriów kwalifikowalności i metod przydziału kontyngenty powinny być przyznawane takim podmiotom, które je najlepiej wykorzystają, oraz nie powinny stwarzać barier w przywozie.

Struktura systemu licencjonowania przywozu

3. Roczna ilość kontyngentu taryfowego zostanie rozdzielona w każdym roku pomiędzy kwalifikujących się wnioskodawców.
4. Metoda podziału kontyngentu taryfowego umożliwi dopuszczenie nowych podmiotów w każdym roku. W okresie stopniowego wprowadzania od roku 1 do roku 5, przynajmniej 30 % kontyngentu taryfowego będzie dostępne dla nowych podmiotów w każdym roku. Z końcem okresu stopniowego wprowadzania od roku 6 i przez kolejne lata, przynajmniej 10 % ilości kontyngentu taryfowego będzie dostępne dla nowych podmiotów.
5. Ilość kontyngentu taryfowego zostanie rozdzielona w każdym roku kalendarzowym. Wnioski od wszystkich zainteresowanych stron zostaną otrzymane i będą rozpatrywane zgodnie z postanowieniami Uzgodnienia w sprawie zasad zarządzania kontyngentami taryfowymi dotyczącymi produktów rolnych, jak wskazano w art. 2 Porozumienia w sprawie rolnictwa, decyzja ministerialna WT/MIN(13)/39 z dnia 7 grudnia 2013 r., a okres na składanie wniosków wynosić będzie od czterech do sześciu tygodni. Przywóz będzie mógł rozpocząć się od pierwszego dnia danego roku.
6. W przypadku gdy kontyngent taryfowy nie zostanie w pełni rozdzielony w następstwie procedury składania wniosków opisanej w pkt 3, dostępne ilości zostaną niezwłocznie zaoferowane kwalifikującym się wnioskodawcom proporcjonalnie do ich przydziału, lub na żądanie, jeżeli po pierwszej ofercie wciąż pozostaną do rozdysponowania ilości kontyngentu taryfowego.

Kryteria kwalifikowalności

7. Aby spełnić wymogi kwalifikowalności, wnioskodawca musi być przynajmniej rezydentem Kanady oraz w danym roku prowadzić regularną działalność w kanadyjskim sektorze sera.
8. W okresie stopniowego wprowadzania od roku 1 do roku 5, nowym podmiotem jest kwalifikujący się wnioskodawca, który nie jest posiadaczem przydziału w ramach kanadyjskiego kontyngentu taryfowego dotyczącego sera na mocy WTO.
9. Z końcem okresu stopniowego wprowadzania od roku 6 i przez kolejne lata, nowym podmiotem jest kwalifikujący się wnioskodawca, który nie jest posiadaczem przydziału w ramach kanadyjskiego kontyngentu taryfowego dotyczącego sera na mocy WTO, lub który w poprzednim roku nie otrzymał przydziału kontyngentu taryfowego w ramach niniejszej Umowy.
10. Nowy podmiot jest uważany za taki przez okres trzech lat.
11. Gdy wnioskodawca nie jest już uważany za nowy podmiot, wnioskodawca jest traktowany tak samo jak wszyscy pozostali wnioskodawcy.
12. Kanada może rozważyć ograniczenie wielkości przydziałów do konkretnej wartości procentowej, jeżeli jest to uważane za konieczne w celu promowania konkurencyjnych, uczciwych i zrównoważonych warunków dla przywozu

Wykorzystanie przydziałów na przywóz i pozwoleń na przywóz

13. Przydział w ramach kontyngentu taryfowego jest ważny przez jeden rok kontyngentowy, lub, jeżeli przydział został wystawiony po rozpoczęciu roku kontyngentowego, przez pozostałą część takiego roku.

14. Aby zapewnić, że przywóz jest dostosowany do warunków rynku krajowego oraz by zminimalizować bariery handlowe, posiadacz przydziału może swobodnie dysponować swoim przydziałem w celu przywozu jakiegokolwiek produktu objętego kontyngentem taryfowym w każdym czasie w danym roku.
15. Na podstawie swojego przydziału importer przedkłada wniosek o wydanie pozwolenia na przywóz dla każdej przesyłki produktu objętego kontyngentem taryfowym, który dany importer zamierza przywieźć do Kanady. Pozwolenia na przywóz są zazwyczaj wystawiane automatycznie po złożeniu wniosku poprzez elektroniczny system pozwoleń rządu Kanady. W ramach obecnej polityki, wnioski o wydanie pozwolenia na przywóz mogą być składane do 30 dnia przed planowaną datą wprowadzenia produktów oraz są ważne przez okres pięciu dni przed datą wprowadzenia i 25 dni po tej dacie.
16. Pozwolenia nie mogą być przekazywane.
17. Pozwolenie na przywóz może zostać zmienione lub unieważnione.
18. Przekazanie przydziałów może być dopuszczone.
19. Posiadacz przydziału, który wykorzysta mniej niż 95 % swojego przydziału w danym roku może podlegać karze za niepełne wykorzystanie w kolejnym roku, w którym otrzyma przydział odzwierciedlający ilość faktycznie wykorzystaną w poprzednim przydziale. Posiadacz przydziału, na którego nałożono karę za niepełne wykorzystanie zostanie powiadomiony przed ostatecznym przydziałem kontyngentu taryfowego.
20. Posiadacz przydziału może zwrócić niewykorzystaną ilość swojego przydziału do ustalonego terminu. Zwrócone ilości będą uważane za wykorzystane do celów stosowania kary za niepełne wykorzystanie. Systematyczne zwroty mogą podlegać karze.

21. Zwrócone ilości będą zazwyczaj udostępniane zainteresowanym posiadaczom przydziałów, którzy nie zwrócili żadnych niewykorzystanych ilości swoich przydziałów w dniu po ustalonym terminie zwrotu. Ilości, które nadal pozostaną po takim udostępnieniu, mogą być oferowane innym zainteresowanym osobom trzecim.
22. Termin zwrotu będzie ustalany wystarczająco wcześniej, aby zapewnić dostateczną ilość czasu na wykorzystanie zwróconych ilości, a jednocześnie na tyle późno, aby umożliwić posiadaczom przydziałów określenie ich potrzeb w zakresie przywozu do końca roku. Najkorzystniejsze jest ustalenie terminu w połowie roku kontyngentowego.

**WSPÓŁPRACA W DZIEDZINIE REGULACJI
DOTYCZĄCYCH POJAZDÓW SILNIKOWYCH**

Artykuł 1

Cele i założenia

1. Strony biorą pod uwagę współpracę nawiązaną między Kanadą i Komisją Europejską w obszarze nauki i technologii.
2. Strony potwierdzają wspólne dążenie do poprawy bezpieczeństwa pojazdów oraz efektywności środowiskowej, a także do harmonizacji wysiłków podejmowanych w ramach *Porozumienia ogólnego zarządzanego przez Światowe Forum na rzecz Harmonizacji Przepisów dotyczących Pojazdów z 1998 r. (WP.29)* („Porozumienie ogólne z 1998 r.”) Europejskiej Komisji Gospodarczej ONZ („EKG ONZ”).
3. Strony odnotowują swoje zobowiązanie do zwiększania wysiłków w obszarze współpracy regulacyjnej w ramach niniejszego rozdziału i rozdziału dwudziestego pierwszego (Współpraca regulacyjna).
4. Strony uznają prawo każdej Strony do określania pożądanego poziomu ochrony zdrowia, bezpieczeństwa, środowiska i konsumentów.

5. Strony pragną zacieśniać współpracę oraz zwiększać efektywne wykorzystanie zasobów w kwestiach odnoszących się do regulacji technicznych w zakresie pojazdów silnikowych, w sposób nie naruszający zdolności każdej ze Stron do wypełniania jej obowiązków.
6. Celem niniejszego załącznika jest wzmocnienie współpracy i komunikacji, w tym wymiany informacji, w zakresie działalności badawczej dotyczącej bezpieczeństwa pojazdów i efektywności środowiskowej zmierzającej do opracowania nowych regulacji technicznych lub powiązanych standardów w celu promowania stosowania i uznawania ogólnych przepisów technicznych w ramach Porozumienia ogólnego z 1998 r. oraz ewentualnej przyszłej harmonizacji, przeprowadzonej między Stronami, dotyczącej usprawnień i innych zmian w obszarze regulacji technicznych w zakresie pojazdów silnikowych lub powiązanych standardów.

Artykuł 2

Obszary współpracy

Strony dążą do wymiany informacji i zacieśniają współpracę w zakresie działalności w następujących obszarach:

- a) opracowanie i ustanowienie regulacji technicznych lub powiązanych standardów;
- b) przeglądy przeprowadzane po wdrożeniu dotyczące regulacji technicznych lub powiązanych standardów;
- c) opracowanie i upowszechnienie informacji dla konsumentów na temat regulacji w zakresie pojazdów silnikowych lub powiązanych standardów;

- d) wymiana badań, informacji i wyników związanych z opracowaniem nowych regulacji w zakresie pojazdów silnikowych lub powiązanych standardów oraz z zaawansowanymi technologiami redukowania emisji i technologiami pojazdów elektrycznych; oraz
- e) wymiana dostępnych informacji na temat identyfikowania wad związanych z bezpieczeństwem lub emisją oraz na temat nieprzestrzegania regulacji technicznych.

Artykuł 3

Formy współpracy

Strony dążą do utrzymania otwartego i stałego dialogu w obszarze regulacji technicznych w zakresie pojazdów silnikowych lub powiązanych standardów. W tym celu Strony starają się:

- a) spotykać, przynajmniej raz w roku (włącznie ze spotkaniami w ramach sesji WP 29), za pośrednictwem wideokonferencji lub, jeżeli spotkania będą bezpośrednie, zamiennie w Kanadzie i w Unii Europejskiej;
- b) wymieniać informacje o krajowych i międzynarodowych programach i agendach, włącznie z planowaniem programów badawczych związanych z opracowywaniem nowych regulacji technicznych lub powiązanych standardów;
- c) wspólnie zachęcać i promować większą międzynarodową harmonizację wymogów technicznych za pośrednictwem wielostronnych forów, takich jak Porozumienie ogólne z 1998 r., włącznie ze współpracą przy planowaniu inicjatyw wspierających takie działania;

- d) podzielać i omawiać plany rozwoju i badania w zakresie bezpieczeństwa pojazdów silnikowych oraz technicznych regulacji środowiskowych lub powiązanych standardów;
- e) prowadzić wspólne analizy oraz opracowywać metodyki i podejścia, które są dla obu Stron korzystne, praktyczne i dogodne, w celu wspierania i ułatwiania opracowywania regulacji technicznych w zakresie pojazdów silnikowych lub powiązanych standardów; oraz
- f) opracowywać dodatkowe przepisy dotyczące współpracy.

Artykuł 4

Włączenie regulacji Narodów Zjednoczonych do kanadyjskiego porządku prawnego

1. Strony potwierdzają, że Kanada włączyła, z koniecznymi dostosowaniami, regulacje techniczne zawarte w regulaminach Narodów Zjednoczonych do swoich regulacji dotyczących bezpieczeństwa pojazdów (*Motor Vehicle Safety Regulations C.R.C., c. 1038*), jak wskazano w załączniku 4-A-1.
2. Kanada zachowuje prawo do modyfikowania swoich przepisów, w tym poprzez wprowadzanie zmian lub dokonywanie przeglądów włączenia regulaminów Narodów Zjednoczonych do jej przepisów lub poprzez wybór sposobu lub zakresu, w jakim te regulaminy są włączane do jej przepisów. Przed wprowadzeniem takich zmian, Kanada informuje Unię Europejską i, na żądanie, jest gotowa przedłożyć informacje na temat powodów uzasadniających takie zmiany. Kanada kontynuuje uznawanie odpowiednich regulaminów Narodów Zjednoczonych, chyba że takie uznawanie wiązałoby się z obowiązywaniem niższego poziomu bezpieczeństwa niż poziom przewidziany w wymienionych zmianach lub zagrażałoby integracji północnoamerykańskiej.

3. Strony uczestniczą w konsultacjach technicznych mających na celu określenie, nie później niż trzy lata po wejściu w życie niniejszej Umowy, czy regulacje techniczne zawarte w regulaminach Narodów Zjednoczonych, wymienione w załączniku 4-A-2, powinny również zostać włączone do kanadyjskich regulacji dotyczących bezpieczeństwa pojazdów, ze wszelkimi zmianami uznanymi za konieczne przez Kanadę. Wymienione regulacje techniczne powinny zostać włączone, chyba że takie włączenie wiązałoby się z obowiązywaniem niższego poziomu bezpieczeństwa niż poziom przewidziany w kanadyjskich regulacjach lub zagrażałoby integracji północnoamerykańskiej.
4. Strony podejmują dalsze konsultacje techniczne w celu określenia czy inne regulacje techniczne powinny zostać ujęte w załączniku 4-A-2.
5. Kanada tworzy i utrzymuje wykaz regulacji technicznych zawartych w regulaminach Narodów Zjednoczonych, które są włączone do kanadyjskich regulacji dotyczących bezpieczeństwa pojazdów. Kanada udostępnia te wykazy publicznie.
6. W dążeniu do promowania zbieżności regulacyjnej Strony wymieniają informacje, w możliwym zakresie, na temat ich odpowiednich regulacji technicznych odnoszących się do bezpieczeństwa pojazdów silnikowych.

Artykuł 5

Uwzględnianie regulacji technicznych drugiej Strony

W przypadku gdy Strona opracowuje nowe regulacje techniczne dotyczące pojazdów silnikowych i ich części lub gdy zmienia obowiązujące regulacje, Strona ta uwzględnia regulacje techniczne drugiej Strony, włącznie z tymi regulacjami, które ustanowiono w ramach Światowego Forum na rzecz Harmonizacji Przepisów dotyczących Pojazdów EKG ONZ (WP. 29). Strona przedstawia, na wniosek drugiej Strony, wyjaśnienie zakresu, w jakim uwzględniła regulacje techniczne drugiej Strony przy opracowywaniu swoich nowych regulacji technicznych.

Artykuł 6

Współpraca ze Stanami Zjednoczonymi Ameryki

Strony uznają swój wspólny interes we współpracy ze Stanami Zjednoczonymi Ameryki w dziedzinie regulacji technicznych w zakresie pojazdów silnikowych. Jeżeli Unia Europejska i Stany Zjednoczone zawrą umowę lub porozumienie w sprawie harmonizacji swoich odpowiednich regulacji technicznych w zakresie pojazdów silnikowych, Strony współpracują w celu podjęcia decyzji, czy powinny zawrzeć podobną umowę lub porozumienie.

Wykaz, o którym mowa w art. 4.1 załącznika 4-A

Regulamin Narodów Zjednoczonych	Tytuł regulaminu Narodów Zjednoczonych	Kanadyjska regulacja, do której włączono, w całości lub częściowo, regulamin Narodów Zjednoczonych	Tytuł kanadyjskiej regulacji, do której włączono, w całości lub częściowo, regulamin Narodów Zjednoczonych
Nr 98	Jednolite przepisy dotyczące homologacji reflektorów samochodowych wyposażonych w gazowo-wyładowcze źródła światła	CMVSS 108*	System świetlny i urządzenia odblaskowe
Nr 112	Jednolite przepisy dotyczące homologacji świateł głównych pojazdów silnikowych emitujących asymetryczne światło mijania lub światło drogowe lub oba te rodzaje świateł i wyposażonych w żarówki lub moduły LED	CMVSS 108*	System świetlny i urządzenia odblaskowe
Nr 113	Jednolite przepisy dotyczące homologacji reflektorów pojazdów silnikowych z symetrycznymi światłami mijania lub światłami drogowymi i wyposażonych w żarówki, gazowo-wyładowcze źródła światła lub moduły LED	CMVSS 108*	System świetlny i urządzenia odblaskowe
Nr 51	Jednolite przepisy dotyczące homologacji pojazdów silnikowych mających co najmniej cztery koła w odniesieniu do ich emisji hałasu	CMVSS 1106*	Emisje hałasu

Regulamin Narodów Zjednoczonych	Tytuł regulaminu Narodów Zjednoczonych	Kanadyjska regulacja, do której włączono, w całości lub częściowo, regulamin Narodów Zjednoczonych	Tytuł kanadyjskiej regulacji, do której włączono, w całości lub częściowo, regulamin Narodów Zjednoczonych
Nr 41	Jednolite przepisy dotyczące homologacji motocykli w zakresie hałasu	CMVSS 1106*	Emisje hałasu
Nr 11	Jednolite przepisy dotyczące homologacji pojazdów samochodowych w zakresie zamków i elementów mocowania drzwi	CMVSS 206*	Zamki i elementy mocowania drzwi
Nr 116 (wyłącznie immobilizery)	Jednolite przepisy dotyczące zabezpieczenia pojazdów samochodowych przed nieuprawnionym użyciem (wyłącznie immobilizery)	CMVSS 114*	Ochrona przed kradzieżą i przed przypadkowym uruchomieniem pojazdu
Nr 42	Jednolite przepisy dotyczące homologacji pojazdów w odniesieniu do ich przednich i tylnych urządzeń zabezpieczających (zderzaki itd.)	CMVSS 215*	Zderzaki
Nr 78	Jednolite przepisy dotyczące homologacji pojazdów kategorii L1, L2, L3, L4 i L5 w zakresie hamowania	CMVSS 122*	Układ hamulcowy motocykli
Nr 8	Jednolite przepisy dotyczące homologacji świateł głównych pojazdów samochodowych z asymetrycznymi światłami mijania lub drogowymi i żarówkami halogenowymi (H1, H2, H3, HB3, HB4, H7, H8, H9, HIR1, HIR2 lub H11)	CMVSS 108*	System świetlny i urządzenia odbłaskowe

Regulamin Narodów Zjednoczonych	Tytuł regulaminu Narodów Zjednoczonych	Kanadyjska regulacja, do której włączono, w całości lub częściowo, regulamin Narodów Zjednoczonych	Tytuł kanadyjskiej regulacji, do której włączono, w całości lub częściowo, regulamin Narodów Zjednoczonych
Nr 20	Jednolite przepisy dotyczące homologacji świateł głównych pojazdów samochodowych z asymetrycznymi światłami mijania lub drogowymi i żarówkami halogenowymi (żarówkami H4)	CMVSS 108*	System świetlny i urządzenia odblaskowe
Nr 31	Jednolite przepisy dotyczące homologacji samochodowych reflektorów halogenowych typu „sealed beam” (HSB) z europejskimi asymetrycznymi światłami mijania lub drogowymi	CMVSS 108*	System świetlny i urządzenia odblaskowe
Nr 57	Jednolite przepisy dotyczące homologacji reflektorów dla motocykli oraz pojazdów traktowanych jako takie	CMVSS 108*	System świetlny i urządzenia odblaskowe
Nr 72	Jednolite przepisy dotyczące homologacji motocyklowych reflektorów o asymetrycznej wiązce światła mijania i światła drogowego, wyposażonych w żarówki halogenowe (HS1)	CMVSS 108*	System świetlny i urządzenia odblaskowe
Nr 13H (wyłącznie elektroniczna kontrola stateczności)	Jednolite przepisy dotyczące homologacji samochodów osobowych w zakresie hamowania (wyłącznie elektroniczna kontrola stateczności)	CMVSS 126	Systemy elektronicznej kontroli stateczności

Regulamin Narodów Zjednoczonych	Tytuł regulaminu Narodów Zjednoczonych	Kanadyjska regulacja, do której włączono, w całości lub częściowo, regulamin Narodów Zjednoczonych	Tytuł kanadyjskiej regulacji, do której włączono, w całości lub częściowo, regulamin Narodów Zjednoczonych
Nr 60	Jednolite przepisy dotyczące homologacji dwukołowych motocykli i motorowerów w zakresie mechanizmów sterowania obsługiwanych przez kierowcę, z uwzględnieniem oznakowania tych mechanizmów, lampek kontrolnych i wskaźników	CMVSS 123	Lampki kontrolne i wskaźniki motocyklowe
Nr 81	Jednolite wymagania dotyczące homologacji lusterek wstecznych dwukołowych pojazdów silnikowych z wózkiem bocznym lub bez w odniesieniu do montażu lusterek wstecznych na kierownicach	CMVSS 111	Lusterka

* Zgodnie z brzmieniem regulaminu w dniu 13 lutego 2013 r.

Wykaz, o którym mowa w art. 4.3 załącznika 4-A

Regulamin Narodów Zjednoczonych	Tytuł regulaminu Narodów Zjednoczonych
Nr 12	Jednolite przepisy dotyczące homologacji pojazdów w zakresie zabezpieczenia kierowcy przed uderzeniem w układ kierowniczy w przypadku zderzenia
Nr 17	Jednolite przepisy dotyczące homologacji pojazdów w odniesieniu do siedzeń, ich mocowań i zagłówków
Nr 43	Jednolite przepisy dotyczące homologacji materiałów stanowiących bezpieczne oszklenie i ich montażu w pojazdach
Nr 48	Jednolite przepisy dotyczące homologacji pojazdów w odniesieniu do urządzeń oświetleniowych i sygnalizacji świetlnej
Nr 87	Jednolite przepisy dotyczące homologacji świateł jazdy dziennej przeznaczonych dla pojazdów o napędzie silnikowym
Nr 53	Jednolite przepisy dotyczące homologacji pojazdów kategorii L3 w odniesieniu do urządzeń oświetleniowych i sygnalizacji świetlnej
Nr 116	Jednolite przepisy techniczne dotyczące zabezpieczenia pojazdów samochodowych przed nieuprawnionym użyciem
Nr 123	Jednolite przepisy dotyczące homologacji systemów adaptacyjnego oświetlenia głównego (AFS) w pojazdach silnikowych

WŁAŚCIWE ORGANY

Właściwe organy Unii Europejskiej

1. Działania kontrolne podzielone są między służby krajowe państw członkowskich i Komisję Europejską. W tym względzie stosuje się następujące postanowienia:
 - a) w odniesieniu do wywozu do Kanady państwa członkowskie są odpowiedzialne za kontrolę warunków i wymagań produkcyjnych, włącznie z inspekcjami lub audytami ustawowymi, oraz za wystawianie świadectw zdrowia poświadczających przestrzeganie uzgodnionych środków i wymogów sanitarnych i fitosanitarnych (środki SPS);
 - b) w odniesieniu do przywozu z Kanady państwa członkowskie są odpowiedzialne za kontrolę zgodności przywozu z warunkami przywozu Unii Europejskiej; oraz
 - c) Komisja Europejska jest odpowiedzialna za całokształt koordynacji, inspekcji lub audytów systemów kontroli oraz niezbędne środki, w tym działania legislacyjne w celu zapewnienia jednolitego stosowania norm i wymogów niniejszej Umowy.

Właściwe organy Kanady

2. Następujące organy są odpowiedzialne za stosowanie środków sanitarnych i fitosanitarnych w odniesieniu do wyprodukowanych w kraju, wywożonych i przywożonych zwierząt i produktów pochodzenia zwierzęcego, roślin i produktów roślinnych, jak również za wydawanie świadectw zdrowia poświadczających uzgodnione środki i wymogi sanitarne i fitosanitarne, o ile nie stwierdzono inaczej:
 - a) Kanadyjska Agencja ds. Kontroli Żywności (CFIA)
 - b) Departament ds. Zdrowia, w stosownych przypadkach; lub
 - c) następca prawny, notyfikowany drugiej Stronie.

WARUNKI REGIONALNE

Choroby, w stosunku do których można podjąć decyzje dotyczące regionalizacji:

Choroby

1. Pryszczycza
2. Pęcherzykowe zapalenie jamy ustnej
3. Choroba pęcherzykowa świń
4. Księgosusz
5. Pomór małych przeżuwaczy
6. Zaraza płucna bydła
7. Choroba guzowatej skóry bydła
8. Gorączka doliny Rift
9. Choroba niebieskiego języka
10. Ospa owiec i kóz

11. Afrykański pomór koni
12. Afrykański pomór świń
13. Klasyczny pomór świń
14. Podlegająca obowiązkowi zgłaszania grypa ptaków
15. Rzekomy pomór drobiu
16. Wenezuelskie zapalenie mózgu i rdzenia koni
17. Krwotoczna choroba zwierzyny płowej

Choroby zwierząt wodnych

Strony mogą omówić wykaz chorób zwierząt wodnych na podstawie Kodeksu zdrowia zwierząt wodnych OIE.

PROCES UZNAWANIA WARUNKÓW REGIONALNYCH

Choroby zwierząt

Do uzgodnienia w późniejszym terminie.

Choroby roślin

Do uzgodnienia w późniejszym terminie.

**WYTYCZNE W CELU USTALENIA,
UZNANIA I UTRZYMANIA RÓWNOWAŻNOŚCI**

Ustalenie i uznanie równoważności

Do uzgodnienia w późniejszym terminie.

Utrzymanie równoważności

1. Jeżeli Strona zamierza wprowadzić, zmienić lub uchylić środek SPS w obszarze, w którym dokonała uznania równoważności, jak wskazano w art. 5.6 ust. 3 lit. a) lub dokonała uznania opisanego w art. 5.6 ust. 3 lit. b), Strona powinna:
 - a) ocenić czy wprowadzenie, zmiana lub uchylenie środka SPS może mieć wpływ na uznanie; oraz
 - b) powiadomić drugą Stronę o swoim zamiarze wprowadzenia, zmiany lub uchylecia środka SPS oraz o ocenie przeprowadzonej na podstawie lit. a). Taka notyfikacja powinna być dokonywana na odpowiednio wczesnym etapie, kiedy możliwe jest jeszcze wprowadzenie zmian i uwzględnienie uwag.

2. Jeżeli Strona wprowadza, zmienia lub uchyla środek SPS w obszarze, w którym dokonała uznania równoważności, Strona dokonująca przywozu nadal odpowiednio przestrzega uznania równoważności, jak wskazano w art. 5.6 ust. 3 lit. a), lub uznania opisanego w art. 5.6 ust. 3 lit. b), w danym obszarze, do momentu powiadomienia Strony dokonującej wywozu o konieczności spełnienia specjalnych warunków, i jeżeli ma to miejsce, do momentu przedstawienia tych specjalnych warunków Stronie dokonującej wywozu. Strona dokonująca przywozu powinna konsultować się ze Stroną dokonującą wywozu w celu opracowania takich specjalnych warunków.

UZNANIE ŚRODKÓW SANITARNYCH I FITOSANITARNYCH

Uwagi ogólne

1. Jeżeli Strona zmienia środek SPS wskazany w niniejszym załączniku, zmieniony środek SPS ma zastosowanie do przywozu drugiej Strony, z uwzględnieniem pkt 2 załącznika 5-D.
W celu zapoznania się ze zaktualizowanymi środkami SPS, należy odnieść się do publikacji prawnych każdej Strony.
2. Jeżeli Strona dokonująca przywozu ustali, że specjalny warunek wymieniony w niniejszym załączniku nie jest już konieczny, Strona ta powiadamia drugą Stronę zgodnie z art. 26.5, że nie będzie już stosować tego specjalnego warunku do przywozu z terytorium drugiej Strony.
3. Dla większej przejrzystości – środki SPS Strony dokonującej przywozu, które nie są wskazane w niniejszym załączniku, lub środki Strony dokonującej przywozu, które nie są środkami SPS, mają odpowiednio zastosowanie do przywozu z terytorium drugiej Strony.

SEKCJA A

Środki sanitarne

Obszar SPS	Wydóz z Unii Europejskiej do Kanady			Wydóz z Kanady do Unii Europejskiej		
	Środki SPS Unii Europejskiej	Środki SPS Kanady	Specjalne warunki	Środki SPS Kanady	Środki SPS Unii Europejskiej	Specjalne warunki
Nasienie						
Bydło						
Zdrowie zwierząt	Dyrektywa 88/407	- <i>Prawo dotyczące zdrowia zwierząt (Health of Animals Act)</i>, S.C. 1990, c. 21 - <i>Prawo dotyczące zdrowia zwierząt (Health of Animals Regulations)</i>, C.R.C., c. 296	Centrum pozyskiwania nasienia klinicznie wolne od paratuberkulozy	- <i>Health of Animals Act</i> - <i>Health of Animals Regulations</i> - CFIA, program sztucznej inseminacji	Dyrektywa 88/407	1. Enzootyczna białaczka bydła: (surowica) test immunoenzymatyczny („ELISA”) Ponadto, tam gdzie jest to możliwe, matka biologiczna byka będącego przyszłym dawcą powinna zostać objęta testem ELISA na enzootyczną białaczkę bydła, po odsadzeniu byka będącego kandydatem na dawcę, z wynikiem negatywnym. Taki test matki biologicznej jest wymagany w celu wywozu nasienia do państw członkowskich Unii Europejskiej, gdy nasienie jest pobierane od byka będącego przyszłym dawcą przed osiągnięciem wieku 24 miesięcy, a negatywny wynik testu ELISA jest wymagany po osiągnięciu takiego wieku. Test ten nie jest wymagany, jeżeli byk będący przyszłym dawcą pochodzi ze stada objętego kanadyjskim programem akredytacji (Canadian Health Accredited Herd (CHAH)) w odniesieniu do enzootycznej białaczki bydła; oraz

Obszar SPS	Wydóz z Unii Europejskiej do Kanady			Wydóz z Kanady do Unii Europejskiej		
	Środki SPS Unii Europejskiej	Środki SPS Kanady	Specjalne warunki	Środki SPS Kanady	Środki SPS Unii Europejskiej	Specjalne warunki
						2. Zakaźne zapalenie nosa i tchawicy: (surowica) ELISA Półroczne badania pod kątem zakaźnego zapalenia nosa i tchawicy bydła należy przeprowadzać w miejscu, w którym przebywają zwierzęta, zatwierdzonym do wywozu do Unii Europejskiej. Tylko miejsca, w których badania pod kątem zakaźnego zapalenia nosa i tchawicy bydła dały wyniki ujemne, mogą prowadzić wywóz nasienia do Unii Europejskiej.
Zarodki						
Zarodki bydła otrzymane w drodze zapłodnienia in vivo						
Zdrowie zwierząt	Dyrektywa 89/556	- <i>Health of Animals Act</i> - <i>Health of Animals Regulations</i>, część XIII		- <i>Health of Animals Act</i> - <i>Health of Animals Regulations</i> - program CFIA dotyczący zatwierdzenia zarodków do celów wywozu (Embryo Export Approval Program)	Dyrektywa 89/556 Decyzje 2006/168 2007/240	1. Dawczynie spędziły w Kanadzie sześć miesięcy bezpośrednio przed pobraniem materiału w nie więcej niż dwóch stadach: a) które w tym czasie, zgodnie z urzędowymi ustaleniami, były wolne od gruźlicy; b) które w tym czasie, zgodnie z urzędowymi ustaleniami, były wolne od brucelozy; c) były wolne od enzoptycznej białaczki bydła lub w których żadne zwierzę nie wykazywało objawów klinicznych enzoptycznej białaczki bydła w ciągu poprzednich trzech lat; oraz

Obszar SPS	Wydóz z Unii Europejskiej do Kanady			Wydóz z Kanady do Unii Europejskiej		
	Środki SPS Unii Europejskiej	Środki SPS Kanady	Specjalne warunki	Środki SPS Kanady	Środki SPS Unii Europejskiej	Specjalne warunki
						d) w których żadna sztuka bydła nie wykazywała klinicznych objawów zakaźnego zapalenia nosa i tchawicy/otrętu w ciągu poprzednich 12 miesięcy; 2. W okresie 30 dni od pobrania materiału i w odległości 10 km od miejsca przebywania dawczyni nie odnotowano żadnego ogniska krwotocznej choroby zwierzyny płowej; oraz 3. Nasienie jest pobierane i przechowywane w ośrodkach poboru lub w ośrodkach przechowywania zatwierdzonych przez CFIA lub nasienie jest pobierane i przechowywane w ośrodkach poboru lub ośrodkach przechowywania zatwierdzonych przez właściwy organ państwa trzeciego, które jest zatwierdzone do celów wywozu do Unii Europejskiej, lub nasienie jest wywożone z Unii Europejskiej.

Obszar SPS	Wydóz z Unii Europejskiej do Kanady			Wydóz z Kanady do Unii Europejskiej		
	Środki SPS Unii Europejskiej	Środki SPS Kanady	Specjalne warunki	Środki SPS Kanady	Środki SPS Unii Europejskiej	Specjalne warunki
Mięso świeże						
Przeżuwacze, koniowate, świnie, drób, jelenie utrzymywane w warunkach fermowych, króliki i ptaki bezgrzebieniowe						
Zdrowie publiczne	Rozporządzenia 852/2004 853/2004 854/2004 2073/2005 2015/1375	- <i>Prawo dotyczące kontroli mięsa (Meat Inspection Act)</i>, R.S.C. 1985, c. 25 (1st Supp.) - <i>Prawo dotyczące kontroli mięsa (Meat Inspection Regulations)</i>, 1990, S.O.R./90-288 - <i>Prawo dotyczące żywności i leków (Food and Drugs Act)</i>, R.S.C., 1985, c. F-27 - <i>Prawo dotyczące żywności i leków (Food and Drug Regulations)</i>, C.R.C., c. 870	1. Zgodność z kanadyjskimi przepisami w sprawie przenośnych encefalopatii gąbczastych; 2. Przedłużone zwłoczne patroszenie nie jest dopuszczalne; 3. Zgodność z mikrobiologicznymi kryteriami bezpieczeństwa żywności Strony dokonującej przywozu; 4. Mięso wieprzowe przeznaczone do przetworzenia na gotowe do spożycia produkty jest badane lub mrożone zgodnie z rozporządzeniem wykonawczym Komisji (UE) 2015/1375;	- <i>Meat Inspection Act</i> - <i>Meat Inspection Regulations</i>, 1990 - <i>Food and Drugs Act</i> - <i>Food and Drug Regulations</i>	Rozporządzenia 852/2004 853/2004 854/2004 2073/2005 2015/1375	Zob. dodatek A

Obszar SPS	Wydóz z Unii Europejskiej do Kanady			Wydóz z Kanady do Unii Europejskiej		
	Środki SPS Unii Europejskiej	Środki SPS Kanady	Specjalne warunki	Środki SPS Kanady	Środki SPS Unii Europejskiej	Specjalne warunki
			5. Krew jest pobierana przy zastosowaniu zamkniętego systemu pobierania krwi; oraz 6. Mięso pochodzące od zwierząt ubitych w ramach uboju z konieczności nie kwalifikuje się do celów handlowych.			
Produkty mięsne						
Przeżuwacze, koniowate, świnię, drób oraz zwierzęta dzikie utrzymywane w warunkach fermowych						
Zdrowie publiczne	Rozporządzenia 852/2004 853/2004 854/2004 2073/2005	- <i>Meat Inspection Act</i> - <i>Meat Inspection Regulations, 1990</i> - <i>Food and Drugs Act</i> - <i>Food and Drug Regulations</i>	1. Świeże mięso stosowane do wytwarzania produktów spełnia obowiązujące specjalne warunki, z wyłączeniem warunku specjalnego 4, gdy gotowy produkt jest poddawany obróbce cieplnej w temperaturze wystarczającej do zniszczenia włośni krętych; 2. Zgodność z normami wyrobu Strony dokonującej przywozu; oraz	- <i>Meat Inspection Act</i> - <i>Meat Inspection Regulations, 1990</i> - <i>Food and Drugs Act</i> - <i>Food and Drug Regulations</i>	Rozporządzenia 852/2004 853/2004 854/2004 2073/2005	1. Świeże mięso stosowane do wytwarzania produktów spełnia obowiązujące specjalne warunki, z wyłączeniem warunku specjalnego 6 (a) w dodatku A, gdy gotowy produkt jest poddawany obróbce cieplnej w temperaturze wystarczającej do zniszczenia włośni krętych. 2. Zgodność z normami wyrobu Strony dokonującej przywozu; oraz 3. Zgodność z mikrobiologicznymi kryteriami bezpieczeństwa żywności Strony dokonującej przywozu.

Obszar SPS	Wywóz z Unii Europejskiej do Kanady			Wywóz z Kanady do Unii Europejskiej		
	Środki SPS Unii Europejskiej	Środki SPS Kanady	Specjalne warunki	Środki SPS Kanady	Środki SPS Unii Europejskiej	Specjalne warunki
			3. Zgodność z mikrobiologicznymi kryteriami bezpieczeństwa żywności Strony dokonującej przywozu.			
Mięso mielone, wyroby mięsne						
Przeżuwacze, koniowate, świnie, drób oraz zwierzęta dzikie utrzymywane w warunkach fermowych						
Zdrowie publiczne	Rozporządzenia 852/2004 853/2004 854/2004 2073/2005	- <i>Meat Inspection Act</i> - <i>Meat Inspection Regulations, 1990</i> - <i>Food and Drugs Act</i> - <i>Food and Drug Regulations</i>	1. Świeże mięso stosowane do wytwarzania produktów spełnia obowiązujące specjalne warunki; 2. Zgodność z normami wyrobu Strony dokonującej przywozu; oraz 3. Zgodność z mikrobiologicznymi kryteriami bezpieczeństwa żywności Strony dokonującej przywozu.	- <i>Meat Inspection Act</i> - <i>Meat Inspection Regulations, 1990</i> - <i>Food and Drugs Act</i> - <i>Food and Drug Regulations</i>	Rozporządzenia 852/2004 853/2004 854/2004 2073/2005	1. Świeże mięso stosowane do wytwarzania produktów spełnia obowiązujące specjalne warunki; 2. Zgodność z normami wyrobu Strony dokonującej przywozu; oraz 3. Zgodność z mikrobiologicznymi kryteriami bezpieczeństwa żywności Strony dokonującej przywozu.

Obszar SPS	Wywóz z Unii Europejskiej do Kanady			Wywóz z Kanady do Unii Europejskiej		
	Środki SPS Unii Europejskiej	Środki SPS Kanady	Specjalne warunki	Środki SPS Kanady	Środki SPS Unii Europejskiej	Specjalne warunki
Przetworzone białko zwierzęce przeznaczone do spożycia przez ludzi						
Przeżuwacze, koniowate, świnię, drób oraz zwierzęta dzikie utrzymywane w warunkach fermowych						
Zdrowie publiczne	Rozporządzenia 852/2004 853/2004 854/2004	- <i>Meat Inspection Act</i> - <i>Meat Inspection Regulations, 1990</i> - <i>Food and Drugs Act</i> - <i>Food and Drug Regulations</i>	1. Świeże mięso stosowane do wytwarzania produktów spełnia obowiązujące specjalne warunki, z wyłączeniem warunku specjalnego 4, gdy gotowy produkt jest poddawany obróbce cieplnej w temperaturze wystarczającej do zniszczenia włośni krętych; oraz 2. Zgodność z normami wyrobu Strony dokonującej przywozu.	- <i>Meat Inspection Act</i> - <i>Meat Inspection Regulations, 1990</i> - <i>Food and Drugs Act</i> - <i>Food and Drug Regulations</i>	Rozporządzenia 852/2004 853/2004 854/2004	1. Świeże mięso stosowane do wytwarzania produktów spełnia obowiązujące specjalne warunki, z wyłączeniem warunku specjalnego 6 (a) w dodatku A, gdy gotowy produkt jest poddawany obróbce cieplnej w temperaturze wystarczającej do zniszczenia włośni krętych. oraz 2. Zgodność z normami wyrobu Strony dokonującej przywozu.

Obszar SPS	Wywóz z Unii Europejskiej do Kanady			Wywóz z Kanady do Unii Europejskiej		
	Środki SPS Unii Europejskiej	Środki SPS Kanady	Specjalne warunki	Środki SPS Kanady	Środki SPS Unii Europejskiej	Specjalne warunki
Tłuszcz wytopiony przeznaczony do spożycia przez ludzi						
Przeżuwacze, koniowate, świnie, drób oraz zwierzęta dzikie utrzymywane w warunkach fermowych						
Zdrowie publiczne	Rozporządzenia 852/2004 853/2004 854/2004	- <i>Meat Inspection Act</i> - <i>Meat Inspection Regulations, 1990</i> - <i>Food and Drugs Act</i> - <i>Food and Drug Regulations</i>	1. Świeże mięso stosowane do wytwarzania produktów spełnia obowiązujące specjalne warunki, z wyłączeniem warunku specjalnego 4; oraz 2. Zgodność z normami wyrobu Strony dokonującej przywozu.	- <i>Meat Inspection Act</i> - <i>Meat Inspection Regulations, 1990</i> - <i>Food and Drugs Act</i> - <i>Food and Drug Regulations</i>	Rozporządzenia 852/2004 853/2004 854/2004	1. Świeże mięso stosowane do wytwarzania produktów spełnia obowiązujące specjalne warunki, z wyłączeniem warunku specjalnego 6(a) w dodatku A; oraz 2. Zgodność z normami wyrobu Strony dokonującej przywozu.

Obszar SPS	Wywóz z Unii Europejskiej do Kanady			Wywóz z Kanady do Unii Europejskiej		
	Środki SPS Unii Europejskiej	Środki SPS Kanady	Specjalne warunki	Środki SPS Kanady	Środki SPS Unii Europejskiej	Specjalne warunki
Oslonki zwierzęce przeznaczone do spożycia przez ludzi						
Bydło, owce, kozy i świnie						
Zdrowie publiczne	Rozporządzenia 852/2004 853/2004 854/2004	- <i>Meat Inspection Act</i> - <i>Meat Inspection Regulations, 1990</i> - <i>Food and Drugs Act</i> - <i>Food and Drug Regulations</i>	Zgodność z kanadyjskimi przepisami w sprawie przenośnych encefalopatii gąbczastych	- <i>Meat Inspection Act</i> - <i>Meat Inspection Regulations, 1990</i> - <i>Food and Drugs Act</i> - <i>Food and Drug Regulations</i>	Rozporządzenia 852/2004 853/2004 854/2004	Zgodność z przepisami Unii Europejskiej w sprawie przenośnych encefalopatii gąbczastych
Produkty rybołówstwa oraz małże						
Ryby i produkty rybołówstwa przeznaczone do spożycia przez ludzi						

Obszar SPS	Wydóz z Unii Europejskiej do Kanady			Wydóz z Kanady do Unii Europejskiej		
	Środki SPS Unii Europejskiej	Środki SPS Kanady	Specjalne warunki	Środki SPS Kanady	Środki SPS Unii Europejskiej	Specjalne warunki
Zdrowie publiczne	Rozporządzenia 852/2004 853/2004 854/2004 2073/2005 2074/2005	- <i>Prawo dotyczące kontroli ryb (Fish Inspection Act)</i>, R.S.C. 1985, c. F-12 - <i>Prawo dotyczące kontroli ryb (Fish Inspection Regulations)</i>, C.R.C., c. 802 - <i>Food and Drugs Act</i> - <i>Food and Drug Regulations</i>	Ryby wędzone zapakowane w hermetycznie zamykane pojemniki, które nie są mrożone, zawierają poziom nasolenia nie niższy niż 9 % (metoda fazy wodnej). Uznaje się, że systemy Kanady i Unii Europejskiej zapewniają równoważny poziom ochrony w odniesieniu do wymogów mikrobiologicznych. Jednak kryteria mikrobiologiczne stosowane przez Kanadę i Unię Europejską dla monitorowania produktu gotowego różnią się w pewnych kwestiach. W przypadku produktów wywożonych, eksporter jest odpowiedzialny za zagwarantowanie przestrzegania przez produkty kryteriów bezpieczeństwa żywności obowiązujących w państwie dokonującym przywozu.	- <i>Fish Inspection Act</i> - <i>Fish Inspection Regulations</i> - <i>Food and Drugs Act</i> - <i>Food and Drug Regulations</i>	Rozporządzenia 852/2004 853/2004 854/2004 2073/2005 2074/2005	Uznaje się, że systemy Kanady i Unii Europejskiej zapewniają równoważny poziom ochrony w odniesieniu do wymogów mikrobiologicznych. Jednak kryteria mikrobiologiczne stosowane przez Kanadę i Unię Europejską dla monitorowania produktu gotowego różnią się w pewnych kwestiach. W przypadku produktów wywożonych, eksporter jest odpowiedzialny za zagwarantowanie przestrzegania przez produkty kryteriów bezpieczeństwa żywności obowiązujących w państwie dokonującym przywozu.

Obszar SPS	Wydóz z Unii Europejskiej do Kanady			Wydóz z Kanady do Unii Europejskiej		
	Środki SPS Unii Europejskiej	Środki SPS Kanady	Specjalne warunki	Środki SPS Kanady	Środki SPS Unii Europejskiej	Specjalne warunki
Wypatroszone ryby bez głów przeznaczone do spożycia przez ludzi						
Zdrowie zwierząt	Dyrektywa 2006/88	- <i>Health of Animals Act</i> - <i>Health of Animals Regulations, część XVI</i> - <i>Prawo dotyczące chorób podlegających obowiązkowi zgłaszania (Reportable Disease Regulations), S.O.R./91-2</i>		- <i>Health of Animals Act</i> - <i>Health of Animals Regulations, część XVI</i>	Dyrektywa 2006/88 Rozporządzenie 1251/2008	

Obszar SPS	Wydóz z Unii Europejskiej do Kanady			Wydóz z Kanady do Unii Europejskiej		
	Środki SPS Unii Europejskiej	Środki SPS Kanady	Specjalne warunki	Środki SPS Kanady	Środki SPS Unii Europejskiej	Specjalne warunki
Żywe małże przeznaczone do spożycia przez ludzi, włącznie z szkarłupniami, osłonicami i ślimakami morskimi						
Zdrowie publiczne	Rozporządzenia 852/2004 853/2004 854/2004 2074/2005	- <i>Fish Inspection Act</i> - <i>Fish Inspection Regulations</i> - <i>Food and Drugs Act</i> - <i>Food and Drug Regulations</i>	Uznaje się, że systemy Kanady i Unii Europejskiej zapewniają równoważny poziom ochrony w odniesieniu do wymogów mikrobiologicznych. Jednak kryteria mikrobiologiczne stosowane przez Kanadę i Unię Europejską dla monitorowania produktu gotowego różnią się w pewnych kwestiach. W przypadku produktów wywożonych, eksporter jest odpowiedzialny za zagwarantowanie przestrzegania przez produkty kryteriów bezpieczeństwa żywności obowiązujących w państwie dokonującym przywozu.	- <i>Fish Inspection Act</i> - <i>Fish Inspection Regulations</i> - <i>Prawo dotyczące gospodarowania zanieczyszczonymi łowiskami (Management of Contaminated Fisheries Regulations)</i> , S.O.R./90-351 - <i>Food and Drugs Act</i> - <i>Food and Drug Regulations</i>	Rozporządzenia 852/2004 853/2004 854/2004 2074/2005	Żywe małże są monitorowane w odniesieniu do toksyn powodujących zatrucie z rozwolnieniem spowodowane owocami morza na podstawie poziomu występowania zagrożenia. Uznaje się, że systemy Kanady i Unii Europejskiej zapewniają równoważny poziom ochrony w odniesieniu do wymogów mikrobiologicznych. Jednak kryteria mikrobiologiczne stosowane przez Kanadę i Unię Europejską dla monitorowania produktu gotowego różnią się w pewnych kwestiach. W przypadku produktów wywożonych, eksporter jest odpowiedzialny za zagwarantowanie przestrzegania przez produkty kryteriów bezpieczeństwa żywności obowiązujących w państwie dokonującym przywozu.

Obszar SPS	Wywóz z Unii Europejskiej do Kanady			Wywóz z Kanady do Unii Europejskiej		
	Środki SPS Unii Europejskiej	Środki SPS Kanady	Specjalne warunki	Środki SPS Kanady	Środki SPS Unii Europejskiej	Specjalne warunki
Ryby złowione w ramach licencji na połowy rekreacyjne wydanej przez władze Kanady						
Zdrowie publiczne				- <i>Fish Inspection Act</i> - <i>Fish Inspection Regulations</i>	Rozporządzenia 852/2004 853/2004 854/2004 2073/2005	W przypadku ryb złowionych w ramach licencji na połowy rekreacyjne, wydanej przez władze Kanady z nazwiskiem importera, zastosowanie mają następujące warunki: - Ryby zostały złowione w wodach kanadyjskich przeznaczonych do połowów w terminie ważności licencji zgodnie z kanadyjskimi przepisami w zakresie rybołówstwa sportowego, przy czym nie przekroczono ustalonych limitów; - Ryby zostały wypatroszone przy zachowaniu właściwych środków higieny i warunków przechowywania; - Ryby nie należą do gatunków toksycznych lub gatunków zawierających biotoksyny; oraz - Ryby są wprowadzane na terytorium Unii Europejskiej w ciągu miesiąca od ostatniego dnia ważności licencji na połowy rekreacyjne i nie są przeznaczone do obrotu. Do dokumentów uzupełniających należy załączyć kopię licencji na połowy rekreacyjne.

Obszar SPS	Wydóz z Unii Europejskiej do Kanady			Wydóz z Kanady do Unii Europejskiej		
	Środki SPS Unii Europejskiej	Środki SPS Kanady	Specjalne warunki	Środki SPS Kanady	Środki SPS Unii Europejskiej	Specjalne warunki
Mleko i przetwory mleczne przeznaczone do spożycia przez ludzi						
Pasteryzowane lub sery z mleka niepasteryzowanego lub surowego, dojrzewające przynajmniej 60 dni						
Zdrowie publiczne	Rozporządzenia 852/2004 853/2004 854/2004	- <i>Health of Animals Act</i> - <i>Health of Animals Regulations</i>, s. 34 - <i>Food and Drugs Act</i> - <i>Food and Drugs Regulations</i>, część B, rozdział 8 - <i>Kanadyjskie prawo dotyczące produktów rolnych (Canada Agricultural Products Act)</i>, R.S.C 1985, c. 20 (4 suplement) - <i>Prawo dotyczące produktów mlecznych (Dairy Products Regulations)</i>, S.O.R./79-840	Uznaje się, że systemy Kanady i Unii Europejskiej zapewniają równoważny poziom ochrony w odniesieniu do wymogów mikrobiologicznych. Jednak kryteria mikrobiologiczne stosowane przez Kanadę i Unię Europejską dla monitorowania produktu gotowego różnią się w pewnych kwestiach. W przypadku produktów wywożonych, eksporter jest odpowiedzialny za zagwarantowanie przestrzegania przez produkty kryteriów bezpieczeństwa żywności obowiązujących w państwie dokonującym przywozu.	- <i>Food and Drugs Act</i> - <i>Food and Drug Regulations</i>, część B, rozdział B - <i>Canada Agricultural Products Act</i> - <i>Dairy Products Regulations</i>	Decyzja 2011/163 Rozporządzenia 852/2004 853/2004 854/2004 605/2010	1. Kanada powinna ocenić systemy analizy zagrożeń i krytycznych punktów kontroli („HACCP”) w przedsiębiorstwach, które nie są uznane w ramach programu zwiększenia bezpieczeństwa żywności („FSEP”)-HACCP, aby zapewnić, że prowadzą one działalność zgodnie z zasadami HACCP; oraz 2. Na świadectwie wywozowym wymagane są dwa podpisy: poświadczenia zdrowia zwierząt są podpisane przez urzędowego lekarza weterynarii; a poświadczenia dotyczące zdrowia publicznego są podpisane przez urzędowego inspektora; Uznaje się, że systemy Kanady i Unii Europejskiej zapewniają równoważny poziom ochrony w odniesieniu do wymogów mikrobiologicznych. Jednak kryteria mikrobiologiczne stosowane przez Kanadę i Unię Europejską dla monitorowania produktu gotowego różnią się w pewnych kwestiach. W przypadku produktów wywożonych, eksporter jest odpowiedzialny za zagwarantowanie przestrzegania przez produkty kryteriów bezpieczeństwa żywności obowiązujących w państwie dokonującym przywozu.

Obszar SPS	Wywóz z Unii Europejskiej do Kanady			Wywóz z Kanady do Unii Europejskiej		
	Środki SPS Unii Europejskiej	Środki SPS Kanady	Specjalne warunki	Środki SPS Kanady	Środki SPS Unii Europejskiej	Specjalne warunki
Oslonki zwierzęce nieprzeznaczone do spożycia przez ludzi						
Świnie						
Zdrowie zwierząt	Rozporządzenie 1069/2009	- <i>Health of Animals Act</i> - <i>Health of Animals Regulations</i> , część IV				
Kości, rogi i kopyta (z wyjątkiem mączek) i ich produkty nieprzeznaczone do spożycia przez ludzi						
Zdrowie zwierząt				- <i>Health of Animals Act</i> - <i>Health of Animals Regulations</i>	Rozporządzenie 1069/2009	Świadectwo zgodnie z decyzją 97/534

Obszar SPS	Wywóz z Unii Europejskiej do Kanady			Wywóz z Kanady do Unii Europejskiej		
	Środki SPS Unii Europejskiej	Środki SPS Kanady	Specjalne warunki	Środki SPS Kanady	Środki SPS Unii Europejskiej	Specjalne warunki
Krew oraz produkty krwiopochodne nieprzeznaczone do spożycia przez ludzi						
Przeżuwacze						
Zdrowie zwierząt	Rozporządzenie 1069/2009	- <i>Health of Animals Act</i> - <i>Health of Animals Regulations</i>, część IV i część XIV - <i>Ustawa o paszach (Feeds Act)</i>, R.S.C. 1985, c. F-9 - <i>Prawo dotyczące pasz (Feeds Regulations)</i>, 1983, S.O.R./83-593	Zgodność z kanadyjskimi przepisami w sprawie przenośnych encefalopatii gąbczastych			

Obszar SPS	Wywóz z Unii Europejskiej do Kanady			Wywóz z Kanady do Unii Europejskiej		
	Środki SPS Unii Europejskiej	Środki SPS Kanady	Specjalne warunki	Środki SPS Kanady	Środki SPS Unii Europejskiej	Specjalne warunki
Produkty pszczele nieprzeznaczone do spożycia przez ludzi						
Zdrowie zwierząt	Rozporządzenie 1069/2009	- <i>Health of Animals Act</i> - <i>Health of Animals Regulations</i> , część VI	Produkty podlegające obróbce, np. liofilizacji, napromienianiu lub pakowaniu próżniowemu.	- <i>Health of Animals Act</i> - <i>Health of Animals Regulations</i> - Dyrektywa w sprawie produktów pszczelich TAHD-DSAT-IE-2001-3-6, 5 stycznia 2011 r.	Rozporządzenie 1069/2009	1. Produkty pszczele stosowane w paszy dla zwierząt lub żywności dla ludzi lub do zastosowań przemysłowych nie są ograniczone; oraz 2. Produkty pszczele stosowane w żywieniu pszczół podlegają obróbce.
Wetna, pióra i włosy						
Wetna						
Zdrowie zwierząt	Rozporządzenie 1069/2009	- <i>Health of Animals Act</i> - <i>Health of Animals Regulations</i> , część IV	Świadectwo pochodzenia	- <i>Health of Animals Act</i> - <i>Health of Animals Regulations</i>	Rozporządzenie 1069/2009	

Obszar SPS	Wydóz z Unii Europejskiej do Kanady			Wydóz z Kanady do Unii Europejskiej		
	Środki SPS Unii Europejskiej	Środki SPS Kanady	Specjalne warunki	Środki SPS Kanady	Środki SPS Unii Europejskiej	Specjalne warunki
Szczecina świńska						
Zdrowie zwierząt	Rozporządzenie 1069/2009	- <i>Health of Animals Act</i> - <i>Health of Animals Regulations</i> , część IV	Świadectwo pochodzenia	- <i>Health of Animals Act</i> - <i>Health of Animals Regulations</i>	Rozporządzenie 1069/2009	
Skorupki jaj i produkty jajeczne przeznaczone do spożycia przez ludzi						
Zdrowie zwierząt	Dyrektywy 90/539 2002/99	- <i>Health of Animals Act</i> - <i>Health of Animals Regulations</i> , część III i część IV (w przypadku skorupki jaj i produktów jajecznych)	1. Oświadczenie o pochodzeniu; oraz 2. Świadectwo weterynaryjne	<i>Produkty jajeczne – Procedury przywozowe (Egg Products – Import Procedures)</i> , AHPD-DSAE-IE-2001-5-3, 20 grudnia 1995 r.	Dyrektywy 90/539 2002/99	

Obszar SPS	Wywóz z Unii Europejskiej do Kanady			Wywóz z Kanady do Unii Europejskiej		
	Środki SPS Unii Europejskiej	Środki SPS Kanady	Specjalne warunki	Środki SPS Kanady	Środki SPS Unii Europejskiej	Specjalne warunki
Kwestie horyzontalne						
Wykaz przedsiębiorstw	Rozporządzenia 2004/852 2004/853 2004/854	- <i>Meat Inspection Act</i> - <i>Meat Inspection Regulations, 1990</i> - <i>Fish Inspection Act</i> - <i>Fish Inspection Regulations</i> - <i>Canada Agricultural Products Act</i> - <i>Dairy Products Regulations</i>	Wykaz wymagany dla świeżego mięsa i produktów mięsnych	- <i>Meat Inspection Act</i> - <i>Meat Inspection Regulations, 1990</i> - <i>Fish Inspection Act</i> - <i>Fish Inspection Regulations</i> - <i>Canada Agricultural Products Act</i> - <i>Dairy Products Regulations</i>	Rozporządzenia 2004/852 2004/853 2004/854	Następujące warunki mają zastosowanie do wszystkich zwierząt i produktów pochodzenia zwierzęcego, które uznano w zakresie zdrowia publicznego, w przypadku gdy wymagany jest wykaz przedsiębiorstw: 1. Kanada wprowadza wykaz kanadyjskich zakładów i przedsiębiorstw do systemu TRACES; oraz 2. Kanada gwarantuje pełne spełnienie warunków ustanowionych w niniejszym rozdziale przez przedsiębiorstwa. Unia Europejska aktualizuje i publikuje wykaz przedsiębiorstw bez zbędnej zwłoki.

Obszar SPS	Wywóz z Unii Europejskiej do Kanady			Wywóz z Kanady do Unii Europejskiej		
	Środki SPS Unii Europejskiej	Środki SPS Kanady	Specjalne warunki	Środki SPS Kanady	Środki SPS Unii Europejskiej	Specjalne warunki
Woda	Dyrektywa 98/83	- <i>Canada Agricultural Products Act</i> - <i>Dairy Products Regulations</i> - <i>Fish Inspection Act</i> - <i>Fish Inspection Regulations</i> - <i>Food and Drugs Act</i> - <i>Food and Drug Regulations</i> - <i>Meat Inspection Act</i> - <i>Meat Inspection Regulations, 1990</i>		- <i>Canada Agricultural Products Act</i> - <i>Dairy Products Regulations</i> - <i>Fish Inspection Act</i> - <i>Fish Inspection Regulations</i> - <i>Food and Drugs Act</i> - <i>Food and Drug Regulations</i> - <i>Meat Inspection Act</i> - <i>Meat Inspection Regulations, 1990</i>	Dyrektywa 98/83	

DODATEK A

WARUNKI SPECJALNE DOTYCZĄCE NIEKTÓRYCH RODZAJÓW WYWOZU Z KANADY DO UNII EUROPEJSKIEJ

1. Zgodność z przepisami Unii Europejskiej w sprawie przenośnych encefalopatii gąbczastych;
2. Niestosowanie osłon dla tusz;
3. Zgodność z przepisami Unii Europejskiej dotyczącymi dekontaminacji;
4. Zgodność z badaniami mikrobiologicznymi w przypadku wywozu do Finlandii i Szwecji, jak ustanowiono w rozporządzeniu Komisji (WE) nr 1688/2005.
5. Badanie przedubojowe

Rutynowe procedury badania przedubojowego mają zastosowanie pod warunkiem, że lekarz weterynarii CFIA jest obecny w zakładzie, gdy przeprowadzane jest badanie przedubojowe na zwierzętach przeznaczonych do uboju na wywóz do Unii Europejskiej;

6. Badanie poubojowe

a) Mięso wieprzowe:

zgodnie z rozporządzeniem wykonawczym Komisji (UE) 2015/1375;

- (i) mięsień szkieletowy jest badany na obecność włośni za pomocą metody wytrawiania zatwierdzonej przez CFIA w laboratorium CFIA lub w laboratorium certyfikowanym przez CFIA do tego celu; lub
- (ii) mięsień szkieletowy jest poddany procesowi mrożenia za pomocą obróbki zatwierdzonej przez CFIA;

b) Bydło w wieku powyżej 6 tygodni:

- (i) wątroba: nacięcie powierzchni żółdkowej i podstawy płata czworobocznego, w celu zbadania przewodów żółciowych;
- (ii) głowa: dwa nacięcia mięśni żwaczy zewnętrznych równoległe do żuchwy;

c) Domowe zwierzęta nieparzystokopytne:

zgodnie z rozporządzeniem wykonawczym Komisji (UE) 2015/1375, mięsień szkieletowy jest badany na obecność włośni za pomocą metody wytrawiania zatwierdzonej przez CFIA w laboratorium CFIA lub w laboratorium certyfikowanym przez CFIA do tego celu;

d) Zwierzęta dzikie utrzymywane w warunkach fermowych – dzik:

zgodnie z rozporządzeniem wykonawczym Komisji (UE) 2015/1375, mięsień szkieletowy jest badany na obecność włośni za pomocą metody wytrawiania zatwierdzonej przez CFIA w laboratorium CFIA lub w laboratorium certyfikowanym przez CFIA do tego celu;

7. Regularne kontrole dotyczące ogólnej higieny:

oprócz kanadyjskich operacyjnych i przedoperacyjnych wymogów sanitarnych, obowiązują wymogi badania produktów na obecność bakterii E. Coli i Salmonella dotyczące Stanów Zjednoczonych Ameryki (USA), jak zapisano w załączniku T: Badanie na obecność pałeczki okrężnicy (E.coli) w rzeźniach i załącznik U: Wdrożone zostają standardy USDA dotyczące badań na obecność salmonelli w ramach sekcji rozdziału 11 podręcznika procedur dotyczących higieny mięsa CFIA USA; oraz

8. Zgodność z mikrobiologicznymi kryteriami bezpieczeństwa żywności Strony dokonującej przywozu.

SEKCJA B

Środki fitosanitarne

Do uzgodnienia w późniejszym terminie.

ZATWIERDZANIE PRZEDSIĘBIORSTW LUB ZAKŁADÓW

Warunki i procedury do celów art. 5.7 ust. 4 lit. b) są następujące:

- a) właściwy organ Strony dokonującej przywozu udziela zezwolenia na przywóz produktu, jeżeli jest to konieczne;
- b) właściwy organ Strony dokonującej wywozu zatwierdza zainteresowane przedsiębiorstwo lub zakład;
- c) właściwy organ Strony dokonującej wywozu posiada uprawnienie do zawieszenia lub wycofania zatwierdzenia dla przedsiębiorstwa lub zakładu; oraz
- d) Strona dokonująca wywozu przedstawiła odpowiednie informacje wymagane przez Stronę dokonującą przywozu.

**PROCEDURY DOTYCZĄCE
SZCZEGÓLNYCH WYMOGÓW PRZYWOZOWYCH DLA ZDROWIA ROŚLIN**

Głównym celem tej procedury jest jak najskuteczniejsze utworzenie i utrzymanie przez Stronę dokonującą przywozu wykazu objętych przepisami agrofagów dla towarów, w przypadku gdy na terytorium tej Strony istnieją obawy związane z kwestiami fitosanitarnymi.

1. Jeżeli Strony wspólnie określą konkretny towar jako priorytetowy, Strona dokonująca przywozu powinna sporządzić wstępny wykaz agrofagów dla tego towaru, w terminie ustalonym przez Stronę, po otrzymaniu od Strony dokonującej wywozu:
 - a) informacji na temat statusu obecności agrofagów na terytorium Strony dokonującej wywozu, który odnosi się do organizmów szkodliwych objętych przepisami przez co najmniej jedną ze Stron; oraz
 - b) informacji na temat statusu obecności innych agrofagów na jej terytorium na podstawie baz danych i innych dostępnych źródeł.
2. Wstępny wykaz agrofagów Strony dokonującej przywozu może objąć organizmy szkodliwe, które są już objęte przepisami na jej terytorium. Może on również obejmować potencjalne organizmy kwarantannowe, dla których Strona dokonująca przywozu może wymagać analizy zagrożenia związanego z agrofagiem, w przypadku gdy dany towar zostanie uznany za priorytet zgodnie z pkt 3.

3. W przypadku towaru:

- a) dla którego wstępny wykaz agrofagów został utworzony, zgodnie z pkt 2;
- b) który został potwierdzony przez Stronę jako priorytetowy; oraz
- c) dla którego Strona dokonująca wywozu przedstawiła wszystkie odpowiednie informacje wymagane przez Stronę dokonującą przywozu,

Strona dokonująca przywozu powinna podjąć konieczne kroki w celu sporządzenia wykazu organizmów szkodliwych objętych przepisami, a także szczególnych wymogów przywozowych dotyczących takiego towaru.

4. Jeżeli Strona dokonująca przywozu przewiduje więcej niż jeden środek fitosanitarny w celu spełnienia szczególnych wymogów przywozowych dotyczących konkretnego towaru, właściwy organ Strony dokonującej wywozu powinien wskazać właściwemu organowi Strony dokonującej przywozu środek lub środki, które zastosuje jako podstawę certyfikacji.

ZASADY I WYTYCZNE W CELU PRZEPROWADZANIA KONTROLI LUB WERYFIKACJI

Do uzgodnienia w późniejszym terminie.

ŚWIADECTWO WYWOZOWE

Wzór poświadczenia dotyczący świadectwa zdrowia zwierząt i produktów pochodzenia zwierzęcego

1. Urzędowe świadectwa zdrowia obejmują przesyłki produktów będących przedmiotem handlu między Stronami.

Poświadczenia zdrowia

2. Równoważność uzgodniona: Obowiązujący wzór poświadczenia zdrowia (równoważność środków lub systemy certyfikacji) Odniesienie do załącznika 5-E;

„[podać produkt] opisany poniżej jest zgodny z odpowiednimi [unijnymi/kanadyjskimi] (*) środkami SPS i wymogami, które zostały uznane za równoważne [kanadyjskim/unijnym] (*) środkiem SPS i wymogom, jak wskazano w załączniku 5-E kompleksowej umowy gospodarczo-handlowej między Unią Europejską a Kanadą [oraz ze szczególnymi warunkami, jak wskazano w załączniku 5-E](*)).

* Niepotrzebne skreślić.”.

3. Do czasu przyjęcia świadectw na podstawie równoważności, stosowane są istniejące świadectwa.

Języki urzędowe do celów certyfikacji

4. a) W przypadku przywozu do Unii Europejskiej, świadectwo musi zostać sporządzone w co najmniej jednym z języków urzędowych państwa członkowskiego, w którym znajduje się punkt kontroli granicznej będący punktem wprowadzenia przesyłki do Unii Europejskiej;
oraz
b) w przypadku przywozu do Kanady, świadectwo musi zostać sporządzone w jednym z języków urzędowych Kanady.

Sposób certyfikacji

5. Wymiana oryginałów świadectw może odbywać się przy użyciu systemów papierowych lub zabezpieczonych metod elektronicznego przesyłu danych oferujących równoważne gwarancje certyfikacji. Strona dokonująca wywozu może wybrać elektroniczną certyfikację urzędową, jeżeli Strona dokonująca przywozu ustaliła, że zapewniane są równoważne gwarancje bezpieczeństwa, w tym zastosowanie podpisu cyfrowego i mechanizmu niezaprzeczalności. Zgodę Strony dokonującej przywozu na wyłączne stosowanie certyfikacji elektronicznej można zapisać w formie korespondencji w jednym z załączników do niniejszego rozdziału albo w korespondencji zgodnie z art. 5.14 ust. 8 Umowy.
6. Unia Europejska może ustanowić swoje świadectwa przywozowe dotyczące zwierząt żywych oraz produktów pochodzenia zwierzęcego z Kanady o statusie równoważności, o którym mowa w załączniku 5-E w zintegrowanym skomputeryzowanym systemie weterynaryjnym („TRACES“).

KONTROLE PRZYWOZU I OPŁATY PRZYWOZOWE

SEKCJA A

Częstotliwość kontroli

Strony mogą zmienić każdą z poniższych częstotliwości, w ramach swoich obowiązków, uwzględniając, odpowiednio, charakter kontroli stosowanych przez Stronę dokonującą wywozu przed wywozem, dotychczasowe doświadczenie Strony dokonującej przywozu związane z produktami przywożonymi od Strony dokonującej wywozu, postęp dokonany w uznawaniu równoważności lub też mogą wprowadzić zmiany w wyniku innych działań lub konsultacji przewidzianych w niniejszej Umowie.

Tabela 1 - Częstotliwości kontroli granicznych dotyczących przesyłek zwierząt żywych, produktów pochodzenia zwierzęcego i produktów ubocznych pochodzenia zwierzęcego

Rodzaj kontroli granicznej	Stawka zwykła, jak określono w art. 5.10 ust. 1
1. Dokumentacja i tożsamość Każda Strona przeprowadza kontrole dokumentacji i tożsamości w odniesieniu do wszystkich przesyłek	
2. Kontrole fizyczne	
<i>Zwierzęta żywe</i>	100 procent
<i>Nasienie, zarodki lub komórki jajowe</i>	10 procent
<i>Produkty pochodzenia zwierzęcego przeznaczone do spożycia przez ludzi</i> Świeże mięso, włączając podroby, produkty wołowe, owcze, kozie, wieprzowe i zwierząt jednokopytnych zdefiniowanych w dyrektywie Rady 92/5/EWG Całe jaja Smalec i wytopione tłuszcze Osłonki zwierzęce Żelatyna Mięso drobiowe i drobiowe produkty mięsne Mięso królicze, dziczyzna (mięso zwierząt łownych/mięso zwierząt dzikich utrzymywanych w warunkach fermowych) i jej produkty Mleko i przetwory mleczne Produkty jajeczne Miód Kości i produkty kostne Przetwory z mięsa i mięso mielone Żabie udka i ślimaki	10 procent

Rodzaj kontroli granicznej	Stawka zwykła, jak określono w art. 5.10 ust. 1
<i>Produkty pochodzenia zwierzęcego nieprzeznaczone do spożycia przez ludzi</i> Smalec i wytopione tłuszcze O słonki zwierzęce Mleko i przetwory mleczne Żelatyna Kości i produkty kostne Skóry i skórki zwierząt kopytnych Trofea myśliwskie Przetworzona karma dla zwierząt domowych Surowiec do produkcji karmy dla zwierząt domowych Surowiec, krew, produkty z krwi, gruczoły i organy do użytku farmaceutycznego lub technicznego Przetworzone białko zwierzęce (w opakowaniach) Szczeciny, wełna, włosy i pióra Rogi i produkty z rogów, kopyta i produkty z kopyt Produkty pszczelarskie Jaja wylęgowe Obornik Siano i słoma	10 procent

Rodzaj kontroli granicznej	Stawka zwykła, jak określono w art. 5.10 ust. 1
<i>Przetworzone białko zwierzęce nieprzeznaczone do spożycia przez ludzi (luzem)</i>	100 procent dla kolejnych sześciu przesyłek (zgodnie z rozporządzeniem Komisji (UE) nr 142/2011 wykonującym rozporządzenie (WE) nr 1069/2009), jeżeli kolejne testy okażą się negatywne, próba losowa jest zmniejszana do 20 procent dla kolejnych przesyłek luzem z tego samego źródła. Jeżeli jedna z tych prób losowych okaże się pozytywna, właściwy organ musi poddać próbie każdą przesyłkę z tego samego źródła, do momentu, gdy sześć kolejnych testów będzie negatywnych.
<i>Żywe mięczaki</i>	15 procent
<i>Ryby i produkty rybołówstwa przeznaczone do spożycia przez ludzi</i> Produkty rybne w hermetycznie zamkniętych pojemnikach mających na celu utrzymanie ich w temperaturze otoczenia, ryby świeże i mrożone, suszone produkty rybołówstwa, solone produkty rybołówstwa lub suszone i solone produkty rybołówstwa Pozostałe produkty rybołówstwa Żywe skorupiaki lub świeże ryby z głowami i wypatroszone bez innej ręcznej obróbki	15 procent 2 procent

Do celów niniejszego załącznika „przesyłka” oznacza ilość produktów tego samego rodzaju, objętą tym samym świadectwem zdrowia lub innym dokumentem, przewożoną tym samym środkiem transportu, wysłaną do tego samego odbiorcy oraz pochodzącą od tej samej Strony dokonującej wywozu lub części tej Strony.

SEKCJA B

Oplaty

Do uzgodnienia w późniejszym terminie.

WYWŁASZCZENIE

Strony potwierdzają wspólne rozumienie tego, że

1. Wywłaszczenie może być bezpośrednie lub pośrednie:
 - a) bezpośrednie wywłaszczenie następuje, gdy inwestycja jest znacjonalizowana lub w inny sposób bezpośrednio wywłaszczona poprzez oficjalne przeniesienie tytułu własności lub bezwarunkowe przejęcie; oraz
 - b) pośrednie wywłaszczenie następuje, gdy środek lub seria środków wprowadzonych przez Stronę ma skutek równoważny bezpośredniemu wywłaszczeniu, polegający na pozbawieniu inwestora podstawowych atrybutów prawa własności w zakresie jego inwestycji, takich jak prawo użytkowania inwestycji, korzystania z niej i rozporządzania nią, bez oficjalnego przeniesienia tytułu własności lub bezwarunkowego przejęcia.
2. Ustalenie czy środek lub seria środków wprowadzonych przez Stronę, w specyficznej sytuacji faktycznej, stanowi pośrednie wywłaszczenie wymaga indywidualnego, opartego na faktach badania, które uwzględnia m.in. takie czynniki, jak:
 - a) wpływ gospodarczy środka lub serii środków, chociaż sam fakt, że środek lub seria środków wprowadzonych przez Stronę ma negatywny wpływ na wartość ekonomiczną inwestycji nie oznacza, że nastąpiło pośrednie wywłaszczenie;

- b) czas obowiązywania środka lub serii środków wprowadzonych przez Stronę;
 - c) zakres, w jakim środek lub seria środków koliduje z odrębnymi, racjonalnymi i związanymi z inwestycją oczekiwaniami; oraz
 - d) cechy środka lub serii środków, zwłaszcza ich przedmiot, kontekst i cel.
3. Dla większej pewności, z wyjątkiem rzadko występujących sytuacji, gdy wpływ środka lub serii środków jest tak poważny w świetle celu takich środków, że wydaje się on wyraźnie nadmierny, środki niedyskryminacyjne wprowadzone przez Stronę, które są zaprojektowane i stosowane, aby chronić uzasadnione cele dobrobytu publicznego, takie jak zdrowie, bezpieczeństwo i środowisko, nie stanowią pośredniego wyłączenia.

DŁUG PUBLICZNY

1. Do celów niniejszego załącznika:

negocjowana restrukturyzacja oznacza restrukturyzację lub odroczenia spłaty długu Strony, które następują poprzez

- a) modyfikację lub zmianę instrumentów dłużnych, jak przewidziano w ich warunkach, włącznie z przepisami je regulującymi, lub
- b) wymianę instrumentów dłużnych lub podobny proces, w ramach którego posiadacze przynajmniej 75 % łącznej kwoty głównej długu pozostającego do spłaty, który podlega restrukturyzacji, zgodzili się na taką wymianę długu lub inny proces; oraz

prawo właściwe dla instrumentu dłużnego oznacza jurysdykcję mającą zastosowanie do takiego instrumentu dłużnego.

2. Nie można wnosić żadnych roszczeń w sprawie naruszenia zobowiązania przez restrukturyzację długu Strony na podstawie sekcji C i D lub jeżeli już takie roszczenie zostało wniesione, jego podstawą jest sekcja F, w przypadku gdy restrukturyzacja stanowi negocjowaną restrukturyzację w momencie wnoszenia roszczenia lub staje się negocjowaną restrukturyzacją po takim wniesieniu, z wyjątkiem roszczeń w sprawie naruszenia przez restrukturyzację art. 8.6 lub 8.7.

3. Niezależnie od postanowień art. 8.22 ust. 1 lit. b) i z zastrzeżeniem ust. 2 inwestor jednej ze Stron nie może wnosić roszczenia na podstawie sekcji F w sprawie naruszenia zobowiązania przez restrukturyzację długu Strony na podstawie sekcji C i D (oprócz naruszeń art. 8.6 lub 8.7)⁷, chyba że upłynęło 270 dni od daty złożenia przez skarżącego pisemnego wniosku o konsultacje na podstawie art. 8.19.
4. Dla większej pewności **dług Strony** oznacza instrument dłużny wyemitowany przez jakikolwiek szczebel władzy publicznej jednej ze Stron.

⁷ Dla większej pewności zwykle różnice w traktowaniu przyznanym przez Stronę niektórym inwestorom lub inwestycjom na podstawie uzasadnionych celów polityki w kontekście kryzysu zadłużenia lub zagrożenia takim kryzysem, włącznie z różnicami w traktowaniu wynikającymi z kwalifikowalności do restrukturyzacji długu, nie stanowią naruszenia art. 8.6 lub 8.7.

WYŁĄCZENIE Z ROZSTRZYGANIA SPORÓW

Decyzja podjęta przez Kanadę w następstwie przeglądu na podstawie kanadyjskiej ustawy o inwestycjach (*Investment Canada Act*), R.S.C. 1985, c. 28 (1. suplement), w sprawie wydania lub niewydania zezwolenia na inwestycję będącą przedmiotem przeglądu, nie podlega postanowieniom dotyczącym rozstrzygania sporów na podstawie sekcji F lub postanowieniom rozdziału dwudziestego dziewiątego (Rozstrzyganie sporów). Dla większej pewności takie wyłączenie pozostaje bez uszczerbku dla prawa Strony do odwołania się do rozdziału dwudziestego dziewiątego (Rozstrzyganie sporów) w odniesieniu do spójności środka z zastrzeżeniami Strony, jak wskazano w wykazie Strony do załączników I, II lub III.

ZAŁĄCZNIK 8-D

WSPÓLNA DEKLARACJA DOTYCZĄCA ART. 8.12 UST. 6.

Mając na uwadze, że trybunał ds. rozstrzygania sporów inwestycyjnych między inwestorem a państwem ma za zadanie egzekwować zobowiązania określone w art. 8.18 ust. 1 oraz że nie stanowi on mechanizmu odwoławczego dla decyzji sądów krajowych, Strony przypominają, że sądy krajowe każdej ze Stron są odpowiedzialne za ustalenie istnienia i ważności praw własności intelektualnej. Strony uznają również, że każda ze Stron ma swobodę wyboru odpowiedniej metody wykonywania postanowień niniejszej Umowy w zakresie własności intelektualnej w ramach swojego własnego systemu prawnego i praktyki. Strony uzgadniają, że będą dokonywać przeglądu relacji między prawami własności intelektualnej i dziedzinami inwestycji w okresie trzech lat po wejściu w życie niniejszej Umowy lub na wniosek jednej ze Stron. Po takim przeglądzie i w wymaganym zakresie, Strony mogą wydać wiążącą interpretację, aby zapewnić właściwą wykładnię zakresu ochrony inwestycji w ramach niniejszej Umowy zgodnie z postanowieniami art. 8.31 ust. 3.

WSPÓLNA DEKLARACJA W SPRAWIE ART. 8.16, 9.8 I 28.6

W odniesieniu do art. 8.16, 9.8 (Odmowa przyznania korzyści) oraz 28.6 (Bezpieczeństwo narodowe), Strony potwierdzają wspólne rozumienie tego, że środki, które są „związane z utrzymaniem międzynarodowego pokoju i bezpieczeństwa” obejmują ochronę praw człowieka.

DEKLARACJA KANADY W SPRAWIE *INVESTMENT CANADA ACT*

Kanada zwiększy próg dotyczący przeglądu na podstawie kanadyjskiej ustawy o inwestycjach (Investment Canada Act - „ICA”), R.S.C. 1985, c. 28 (1. suplement) do 1,5 mld \$ CAD po wykonaniu postanowień niniejszej Umowy.

Wszelkie kolejne zmiany ICA będą podlegać obowiązkowi nieobniżania przez takie zmiany zgodności ICA ze zobowiązaniami inwestycyjnymi w ramach niniejszej Umowy.

Jak wskazano w zastrzeżeniu Kanady dotyczącym ICA (załącznik I-C-1) wyższy próg będzie miał zastosowanie do nabycia kanadyjskiego przedsiębiorstwa przez inwestora z Unii Europejskiej, który nie jest przedsiębiorstwem państwowym. Ustalenie czy nabywca jest inwestorem z Unii Europejskiej opiera się na ustaleniu czy obywatel lub stały rezydent Unii Europejskiej kontroluje nabywcę pod względem prawnym, lub w przypadku braku właściciela większościowego, czy obywatele lub stali rezydenci Unii Europejskiej faktycznie kontrolują nabywcę poprzez własność udziałów uprawniających do głosowania lub poprzez wymóg obywatelstwa członków zarządu. Ponadto przedsiębiorstwa Unii Europejskiej, które są kontrolowane przez obywateli lub stałych rezydentów państw będących partnerami Kanady w związku z obowiązującymi umowami o wolnym handlu, w odniesieniu do których Kanada ma zobowiązania inwestycyjne, również będą korzystać z tego wyższego progu.

Kanada zmieni ICA, aby wprowadzić konieczne modyfikacje w zakresie wyższego progu dotyczącego przeglądu, o którym mowa powyżej, po wejściu w życie niniejszej Umowy.

**UZGODNIENIE W SPRAWIE TRAKTOWANIA NARODOWEGO
W ODNIESIENIU DO TRANSGRANICZNEGO ŚWIADCZENIA USŁUG**

1. Strona UE i Kanada zawierają następujące uzgodnienie w odniesieniu do stosowania art. 9.3 do traktowania przyznanego przez rząd prowincji lub terytorium w Kanadzie lub przez rząd państwa członkowskiego Unii Europejskiej lub rząd w takim państwie, w odniesieniu do transgranicznego świadczenia usług, zgodnie z definicją w art. 9.1, lub świadczenia usług przez osobę fizyczną jednej ze Stron na terytorium drugiej Strony.
2. Zgodnie z art. 9.3 traktowanie „nie mniej korzystne od traktowania zgodnego z klauzulą najwyższego uprzywilejowania przyznanego w podobnych sytuacjach przez taki rząd własnym usługodawcom i usługom” nie ma zastosowania do osoby pochodzącej z terytorium drugiej Strony lub do usługi świadczonej przez taką osobę, jeżeli:
 - a) w przypadku Kanady – rząd prowincji i terytorium Kanady przyznaje bardziej korzystne traktowanie usługodawcy, który jest osobą pochodzącą z innej prowincji lub innego terytorium Kanady, lub usłudze świadczonej przez takiego usługodawcę; oraz
 - b) w przypadku Strony UE:
 - (i) rząd państwa członkowskiego Unii Europejskiej przyznaje bardziej korzystne traktowanie usługodawcy, który jest osobą pochodzącą z innego państwa członkowskiego, lub usłudze świadczonej przez takiego usługodawcę;

(ii) rząd regionalny państwa członkowskiego Unii Europejskiej przyznaje bardziej korzystne traktowanie usługodawcy, który jest osobą pochodzącą z innego regionu tego państwa członkowskiego, lub usłudze świadczonej przez takiego usługodawcę; oraz

c) bardziej korzystne traktowanie określone w lit. a) i b) jest przyznane na podstawie szczególnych wzajemnych praw i obowiązków mających zastosowanie między takimi rządami.

3. W przypadku Strony UE pkt 2 obejmuje w szczególności traktowanie przyznane na podstawie *Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej* zawartego w Lizbonie w dniu 13 grudnia 2007 r. w odniesieniu do swobodnego przepływu osób i usług, a także traktowanie przyznane przez jakikolwiek środek wprowadzony na podstawie tego traktatu. Rząd państwa członkowskiego Unii Europejskiej lub w takim państwie może przyznać bardziej korzystne traktowanie na podstawie *Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej* osobom fizycznym, które są obywatelami lub stałymi rezydentami innego państwa członkowskiego Unii Europejskiej lub przedsiębiorstwom utworzonym zgodnie z prawem innego państwa członkowskiego Unii Europejskiej, posiadającym siedzibę statutową, zarząd lub główne miejsce prowadzenia działalności w Unii Europejskiej, oraz usługom świadczonym przez takie osoby fizyczne lub przedsiębiorstwa.

4. W przypadku Kanady pkt 2 obejmuje w szczególności traktowanie przyznane na podstawie kanadyjskiego porozumienia w sprawie handlu wewnętrznego z dnia 18 lipca 1994 r. między rządem Kanady i rządami prowincji oraz terytoriów Kanady (Canadian Agreement on Internal Trade - „AIT”), a także traktowanie przyznane przez jakikolwiek środek wprowadzony na podstawie AIT oraz na podstawie regionalnych porozumień w sprawie swobodnego przepływu osób i usług. Rząd prowincji lub terytorium w Kanadzie może przyznać bardziej korzystne traktowanie na podstawie AIT i porozumień regionalnych osobom fizycznym, które są rezydentami na terytorium strony AIT lub porozumienia regionalnego lub przedsiębiorstwom, utworzonym zgodnie z prawem strony AIT lub porozumienia regionalnego, które posiadają siedzibę statutową, zarząd lub główne miejsce prowadzenia działalności w Kanadzie, oraz usługom świadczonym przez takie osoby fizyczne lub przedsiębiorstwa.

**UZGODNIENIE W SPRAWIE NOWYCH USŁUG
NIESKLASYFIKOWANYCH W CENTRALNEJ KLASYFIKACJI
PRODUKTÓW ORGANIZACJI NARODÓW ZJEDNOCZONYCH (CPC) z 1991 r.**

1. Strony uzgadniają, że rozdział dwunasty (Regulacje krajowe) i art. 9.3, 9.5 i 9.6 nie mają zastosowania do środka odnoszącego się do nowej usługi, która nie może być sklasyfikowana w CPC z 1991 r.
2. W miarę możliwości, każda Strona powiadamia drugą Stronę przed wprowadzeniem środka niespójnego z rozdziałem dwunastym (Regulacje krajowe) i art. 9.3, 9.5 i 9.6 w odniesieniu do nowej usługi, o którym mowa w pkt 1.
3. Na wniosek jednej ze Stron, Strony podejmują negocjacje w celu włączenia nowej usługi do zakresu niniejszej Umowy.
4. Dla większej pewności, pkt 1 nie ma zastosowania do istniejącej usługi, która może być sklasyfikowana w CPC z 1991 r., ale która nie mogła być wcześniej świadczona transgranicznie z powodu braku technicznej wykonalności.

UZGODNIENIE W SPRAWIE USŁUG KURIERSKICH

1. Strony podzielają uzgodnienie w odniesieniu do stosowania art. 8.2 ust. 2 lit. a) (Zakres) i 9.2 ust. 2 lit. e) (Zakres).
2. Strony potwierdzają, że usługi kurierskie są objęte rozdziałami ósmym (Inwestycje) i dziewiątym (Transgraniczny handel usługami), bez uszczerbku dla obowiązujących zastrzeżeń określonych w wykazach Stron do załączników I i II. Dla większej pewności, traktowanie oferowane usługom kurierskim w ramach rozdziałów ósmego i dziewiątego nie obejmuje przyznawania lotniczych praw przewozowych dla usługodawców świadczących usługi kurierskie. Prawa te podlegają Umowie o transporcie lotniczym między Kanadą a Wspólnotą Europejską i jej państwami członkowskimi zawartej w Brukseli w dniu 17 grudnia 2009 r. i w Ottawie w dniu 18 grudnia 2009 r.

**WYKAZ PUNKTÓW KONTAKTOWYCH
PAŃSTW CZŁONKOWSKICH UNII EUROPEJSKIEJ**

Do celów niniejszego załącznika skróty są zgodne z definicją w pkt 8 załącznika 10-E.

AT

Dla spraw związanych z pobytem i wizą:

Department III/4 - Residence, Civil Status and Citizenship Matters
Federal Ministry of the Interior

Dla spraw związanych z rynkiem pracy:

Przepisy rynku pracy UE oraz przepisy dotyczące międzynarodowych spraw w zakresie rynku
pracy
Federal Ministry for Labour, Social Affairs and Consumer Protection

BE

Direction générale Potentiel économique
Politique Commerciale

BG

Director of International labour migration and mediation
Employment Agency

CY

Director of Civil Registry and Migration Department

Ministry of Interior

CZ

Ministry of Industry and Trade

Department of Common Trade Policy and International Economic Organisations

DE

CETA Advisor

Canadian German Chamber of Industry and Commerce Inc.

DK

Danish Agency for Labour Market and Recruitment

Ministry of Employment

EE

Head of Migration- and Border Policy Department

Estonian Ministry of the Interior

EL

Directorate for Justice, Home Affairs & Schengen issues

Ministry of Foreign Affairs

ES

Ministry of Employment and Social Security

Ministry of Economy and Competitiveness - Trade and Investment General-Directorate

FI

Immigration Unit, Section for employed persons
Finnish Immigration Service

FR

Direction générale des étrangers en France (DGEF).
Ministère de l'Intérieur

HR

Head of Trade Policy Department
Ministry of Foreign and European Affairs

HU

Department for Trade Policy
Ministry of Foreign Affairs and Foreign Trade

IE

Immigration and Citizenship Policy Division
Irish Naturalisation & Immigration Service

IT

DG Trade Policy
Ministry for Economic Development

LT

International Economic Organizations Division
External Economic Relations Department
Ministry of Foreign Affairs of the Republic of Lithuania

LU

Bureau des Passeports, Visas et Légalisations
Ministry of Foreign Affairs

LV

Office of Citizenship and Migration Affairs of Latvia

MT

Director Citizenship and Expatriate Affairs
Citizenship and Expatriate Affairs Department
Ministry for Home Affairs & National Security

NL

Directorate General for Foreign Economic Relations
Ministry of Foreign Affairs

PT

Directorate General for Consular Affairs and Portuguese Communities
Ministry of Foreign Affairs

PL

Departament Polityki Handlowej
Ministerstwo Gospodarki

RO

Unit for Residence/Staying UE, SEE Citizens and Third Country – Migration Directorate
General Inspectorate for Immigration (GII)

SE

National Board of trade
Ministry of Justice, Division for Migration and Asylum Policy

SI

Migration Policy and Legislation Division
Migration Office
Internal Administrative Affairs, Migration and Naturalization Directorate
Ministry of the Interior

SK

Aliens Police Department
Bureau of Border and Aliens Police of Presidium of the Police Force
Trade Policy Department
Ministry of Economy

UK

Head of Migration Policy
Immigration and Border Policy Directorate
Home Office

**ZASTRZEŻENIA I WYJĄTKI
OBOWIĄZUJĄCE W KONKRETNICH PAŃSTWACH CZŁONKOWSKICH
UNII EUROPEJSKIEJ DLA PERSONELU KLUCZOWEGO
I OSÓB ODBYWAJĄCYCH KRÓTKOTERMINOWE WIZYTY SŁUŻBOWE**

1. Artykuły 10.7 i 10.9 nie mają zastosowania do jakichkolwiek niezgodnych środków wymienionych w niniejszym załączniku, w zakresie jaki dotyczy tej niezgodności.
2. Środek wymieniony w niniejszym załączniku może być utrzymany, kontynuowany, niezwłocznie odnowiony lub zmieniony, pod warunkiem, że zmiana ta nie obniża zgodności środka z art. 10.7 lub 10.9, w porównaniu ze stanem bezpośrednio przed wprowadzeniem takiej zmiany.⁸
3. Osoby odbywające wizyty służbowe w celach inwestycyjnych

Wszystkie sektory	AT: osoba odbywająca wizytę służbową musi być zatrudniona przez przedsiębiorstwo inne niż organizacja nienastawiona na zysk, w przeciwnym razie: bez zobowiązań. CZ: osoba odbywająca wizytę służbową w celach inwestycyjnych musi być zatrudniona przez przedsiębiorstwo inne niż organizacja nienastawiona na zysk, w przeciwnym razie: bez zobowiązań. SK: osoba odbywająca wizytę służbową w celach inwestycyjnych musi być zatrudniona przez przedsiębiorstwo inne niż organizacja nienastawiona na zysk, w przeciwnym razie: bez zobowiązań. Wymagane zezwolenie na pracę, włącznie ze spełnieniem wymogów testu potrzeb ekonomicznych. UK: dopuszczalna długość pobytu: do 90 dni w dowolnym dwunastomiesięcznym okresie. osoba odbywająca wizytę służbową musi być zatrudniona przez przedsiębiorstwo inne niż organizacja nienastawiona na zysk, w przeciwnym razie: bez zobowiązań.
--------------------------	---

⁸ Punkt ten nie ma zastosowania do zastrzeżeń UK.

4. Inwestorzy

Wszystkie sektory	AT: test potrzeb ekonomicznych. CZ, SK: zezwolenie na pracę, włącznie ze spełnieniem wymogów testu potrzeb ekonomicznych, wymagane w przypadku inwestorów zatrudnionych przez przedsiębiorstwo. DK: maksymalny pobyt wynosi 90 dni w dowolnym sześciomiesięcznym okresie. Jeżeli inwestorzy chcą założyć działalność w Danii jako osoby samozatrudnione, wymagane jest zezwolenie na pracę. FI: inwestorzy muszą być zatrudnieni przez przedsiębiorstwo inne niż organizacja nienastawiona na zysk, na stanowisku kierowniczym średniego lub wyższego szczebla. HU: maksymalna długość pobytu wynosi 90 dni, w przypadku gdy inwestor nie jest zatrudniony przez przedsiębiorstwo na Węgrzech. Spełnienie wymogów testu potrzeb ekonomicznych wymagane w przypadku, gdy inwestor jest zatrudniony przez przedsiębiorstwo na Węgrzech. IT: spełnienie wymogów testu potrzeb ekonomicznych wymagane w przypadku, gdy inwestor nie jest zatrudniony przez przedsiębiorstwo. LT, NL, PL: kategoria inwestorów nie jest uznawana w odniesieniu do osób fizycznych reprezentujących inwestora. LV: na etapie przedinwestycyjnym maksymalna długość pobytu jest ograniczona do 90 dni w dowolnym sześciomiesięcznym okresie. Przedłużenie na etapie poinwestycyjnym do jednego roku podlega kryteriom ustanowionym w prawie krajowym, takim jak dziedzina i kwota dokonanej inwestycji. UK: kategoria inwestorów nie jest uznawana: bez zobowiązań.
--------------------------	--

5. Osoby przeniesione wewnątrz przedsiębiorstwa (specjaliści i osoby zajmujące wyższe stanowiska)

Wszystkie sektory	BG: liczba zagranicznych osób fizycznych zatrudnionych w bułgarskim przedsiębiorstwie nie może przekroczyć dziesięciu procent średniej rocznej liczby obywateli Unii Europejskiej zatrudnionych przez dane bułgarskie przedsiębiorstwo. Jeżeli mniej niż 100 osób jest zatrudnionych, liczba ta może przekroczyć dziesięć procent, pod warunkiem uzyskania zezwolenia. AT, CZ, SK, UK: osoby przeniesione wewnątrz przedsiębiorstwa muszą być zatrudnione przez przedsiębiorstwo inne niż organizacja nienastawiona na zysk, w przeciwnym razie: bez zobowiązań. FI: osoby zajmujące wyższe stanowiska muszą być zatrudnione przez przedsiębiorstwo inne niż organizacja nienastawiona na zysk. HU: osoby fizyczne, które są partnerami w przedsiębiorstwie, nie kwalifikują się do przeniesienia jako osoby przeniesione wewnątrz przedsiębiorstwa.
--------------------------	--

6. Osoby przeniesione wewnątrz przedsiębiorstwa (absolwenci odbywający staż)

Wszystkie sektory	AT, CZ, FR, DE, ES, HU, SK: Staż, który ma mieć miejsce w wyniku przeniesienia absolwenta odbywającego staż do przedsiębiorstwa, musi być powiązany z wyższym wykształceniem uzyskanym przez tego absolwenta odbywającego staż. BG, HU: test potrzeb ekonomicznych. CZ, FI, SK, UK: absolwent odbywający staż musi być zatrudniony przez przedsiębiorstwo inne niż organizacja nienastawiona na zysk, w przeciwnym razie: bez zobowiązań.
--------------------------	---

7. Osoby odbywające krótkoterminowe wizyty służbowe

Wszystkie rodzaje działalności w załączniku 10-D	DK, HR: zezwolenie na pracę, włącznie ze spełnieniem wymogów testu potrzeb ekonomicznych, wymagane w przypadku, gdy osoba odbywająca krótkoterminową wizytę służbową świadczy usługi na terytorium Danii lub Chorwacji. LV: zezwolenie na pracę wymagane w przypadku operacji/działalności wykonywanych na podstawie umowy. SK: w przypadku świadczenia usługi na terytorium Słowacji wymagane jest zezwolenie na pracę, włącznie ze spełnieniem wymogów testu potrzeb ekonomicznych, dla rodzajów działalności, których wykonywanie trwa ponad siedem dni w miesiącu lub 30 dni w roku kalendarzowym. UK: kategoria osób odbywających krótkoterminowe wizyty służbowe nie jest uznawana: bez zobowiązań.
Badanie i projekty	AT: wymagane zezwolenie na pracę, włącznie ze spełnieniem wymogów testu potrzeb ekonomicznych, z wyjątkiem działalności badawczej osób prowadzących badania naukowe i statystyczne. NL: wymagane zezwolenie na pracę, włącznie ze spełnieniem wymogów testu potrzeb ekonomicznych.
Badanie rynku	AT: wymagane zezwolenie na pracę, włącznie ze spełnieniem wymogów testu potrzeb ekonomicznych. Spełnienie wymogów testu potrzeb ekonomicznych nie jest konieczne w przypadku działalności badawczej i analitycznej trwającej do siedmiu dni w miesiącu lub do 30 dni w roku kalendarzowym. Wymagane wyższe wykształcenie. NL: wymagane zezwolenie na pracę, włącznie ze spełnieniem wymogów testu potrzeb ekonomicznych.
Targi i wystawy handlowe	AT: wymagane jest zezwolenie na pracę, włącznie ze spełnieniem wymogów testu potrzeb ekonomicznych, dla rodzajów działalności, których wykonywanie trwa ponad siedem dni w miesiącu lub 30 dni w roku kalendarzowym.

Usługi posprzedażowe lub poleasingowe	AT: wymagane zezwolenie na pracę, włącznie ze spełnieniem wymogów testu potrzeb ekonomicznych. Spełnienie wymogów testu potrzeb ekonomicznych nie jest konieczne w przypadku osób fizycznych szkolących pracowników w zakresie świadczenia usług i posiadających szczególną wiedzę. CZ: wymagane jest zezwolenie na pracę, przy przekroczeniu siedmiu dni w miesiącu lub 30 dni w roku kalendarzowym. FI: w zależności od rodzaju działalności, wymagane może być zezwolenie na pobyt. SE: wymagane jest zezwolenie na pracę, z wyjątkiem (i) osób uczestniczących w szkoleniach, badaniach, przygotowaniach lub kompletowaniu dostaw, albo w podobnych rodzajach działalności w ramach transakcji handlowych lub (ii) instalatorów lub instruktorów technicznych zajmujących się pilnymi instalacjami lub naprawami maszyn, w okresie trwającym do dwóch miesięcy i w sytuacjach wyjątkowych. Test potrzeb ekonomicznych nie jest przeprowadzany.
Transakcje handlowe	AT: wymagane jest zezwolenie na pracę, włącznie ze spełnieniem wymogów testu potrzeb ekonomicznych, dla rodzajów działalności, których wykonywanie trwa ponad siedem dni w miesiącu lub 30 dni w roku kalendarzowym. FI: osoba fizyczna powinna świadczyć usługi jako pracownik przedsiębiorstwa zlokalizowanego na terytorium drugiej Strony. NL: wymagane zezwolenie na pracę, włącznie ze spełnieniem wymogów testu potrzeb ekonomicznych.
Personel sektora turystyki	NL: wymagane zezwolenie na pracę, włącznie ze spełnieniem wymogów testu potrzeb ekonomicznych. FI: osoba fizyczna powinna świadczyć usługi jako pracownik przedsiębiorstwa zlokalizowanego na terytorium drugiej Strony. PL: bez zobowiązań. SE: wymagane jest zezwolenie na pracę, z wyjątkiem kierowców i personelu autobusów turystycznych. Test potrzeb ekonomicznych nie jest przeprowadzany.
Tłumaczenia pisemne i ustne	AT, NL: wymagane zezwolenie na pracę, włącznie ze spełnieniem wymogów testu potrzeb ekonomicznych. PL: bez zobowiązań.

**RÓWNOWAŻNE KWALIFIKACJE DLA TECHNOLOGÓW INŻYNIERII I TECHNIKÓW
NAUKOWYCH**

Do celów niniejszej Umowy:

- a) w przypadku technologów inżynierii (CPC 8672 oraz 8673): dyplom ukończenia trzyletniej policealnej szkoły w oficjalnie uznanej instytucji w zakresie technologii inżynierii jest uważany za równoważny dyplomowi ukończenia studiów wyższych; oraz
- b) w przypadku techników naukowych (CPC 881, 8671, 8674, 8676, 851, 852, 853, 8675 oraz 883): dyplom ukończenia trzyletniej policealnej szkoły w oficjalnie uznanej instytucji w zakresie rolnictwa, architektury, biologii, chemii, fizyki, leśnictwa, geologii, geofizyki, górnictwa i energii jest uważany za równoważny dyplomowi ukończenia studiów wyższych.

DZIAŁALNOŚĆ OSÓB ODBYWAJĄCYCH KRÓTKOTERMINOWE WIZYTY SŁUŻBOWE

- a) **spotkania i konsultacje** osoby fizyczne uczestniczące w spotkaniach lub konferencjach lub zaangażowane w konsultacje ze współnikami;
- b) **badania i projekty:** osoby prowadzące niezależne badania techniczne, naukowe i statystyczne lub prowadzące tego rodzaju badania dla spółki zlokalizowanej na terytorium drugiej Strony;
- c) **badania marketingowe:** osoby prowadzące badania rynku i analitycy prowadzący badania lub analizy dla spółki zlokalizowanej na terytorium drugiej Strony;
- d) **seminaria szkoleniowe:** personel przedsiębiorstwa wjeżdżający na terytorium drugiej Strony w celu uczestnictwa w szkoleniach w zakresie technik i praktyk związanych z pracą, który to personel jest zatrudniony przez przedsiębiorstwa lub organizacje zlokalizowane na terytorium tej Strony, pod warunkiem, że szkolenie jest ograniczone jedynie do obserwacji, zaznajomienia się i nauczania stacjonarnego;
- e) **targi i wystawy handlowe:** personel uczestniczący w targach handlowych w celu promowania przedsiębiorstwa albo jego produktów lub usług;
- f) **sprzedaż:** przedstawiciele dostawcy usług lub towarów przyjmujący zamówienia lub negocjujący sprzedaż usług lub towarów lub zawierający umowy na sprzedaż usług lub towarów dla tego dostawcy, ale nie dostarczający towarów ani nie świadczący usług. Osoby odbywające krótkoterminowe wizyty służbowe nie prowadzą sprzedaży bezpośredniej na rzecz ogółu społeczeństwa.

- g) **zakupy:** kupujący nabywający towary lub usługi dla przedsiębiorstwa lub personel zarządzający lub nadzorujący, zaangażowany w transakcje handlowe prowadzone na terytorium drugiej Strony;
- h) **usługi posprzedażowe lub poleasingowe:** instalatorzy, osoby dokonujące napraw i konserwacji oraz nadzorcy, posiadający specjalistyczną wiedzę niezbędną do wypełnienia zobowiązań umownych sprzedawcy, świadczący usługi lub prowadzący szkolenia dla pracowników świadczących usługi, na podstawie gwarancji lub innej umowy o świadczenie usługi związanej ze sprzedażą lub leasingiem wyposażenia lub maszyn handlowych lub przemysłowych, w tym oprogramowania, zakupionych lub będących przedmiotem leasingu od przedsiębiorstwa zlokalizowanego na terytorium Strony, na które ma odbyć się czasowy wjazd, w całym okresie gwarancji lub umowy o świadczenie usług;
- i) **transakcje handlowe:** personel zarządzający lub nadzorujący oraz personel świadczący usługi finansowe (włącznie z ubezpieczycielami, bankowcami i brokerami inwestycyjnymi) zaangażowany w transakcje handlowe prowadzone na terytorium drugiej Strony;
- j) **personel sektora turystyki:** agenci turystyczni, przewodnicy, piloci wycieczek lub organizatorzy turystyki uczestniczący w kongresach lub prowadzący wycieczkę, która rozpoczęła się na terytorium drugiej Strony; oraz
- k) **tłumaczenie pisemne i ustne:** tłumacze pisemni i ustni świadczący usługi jako pracownicy przedsiębiorstwa zlokalizowanego na terytorium drugiej Strony.

**ZOBOWIĄZANIA SEKTOROWE DOTYCZĄCE USŁUGODAWCÓW KONTRAKTOWYCH
I OSÓB WYKONUJĄCYCH WOLNE ZAWODY**

1. Każda Strona zezwala na świadczenie usług na swoim terytorium przez usługodawców kontraktowych lub osoby wykonujące wolne zawody pochodzące z terytorium drugiej Strony poprzez obecność osób fizycznych, zgodnie z art. 10.8, w odniesieniu do sektorów wymienionych w niniejszym załączniku i z zastrzeżeniem odpowiednich ograniczeń.
2. Wykaz zastrzeżeń składa się z następujących elementów:
 - a) pierwszej kolumny, wskazującej sektor lub podsektor, w którym mają zastosowanie zastrzeżenia; oraz
 - b) drugiej kolumny opisującej obowiązujące ograniczenia.
3. W przypadku Kanady zobowiązania sektorowe mają zastosowanie do zawodów wskazanych w kategorii „0” i „A” w kanadyjskim systemie klasyfikacji zawodów („NOC”).

4. Oprócz wykazu zastrzeżeń zawartego w niniejszym załączniku, każda Strona może wprowadzić lub utrzymać środki odnoszące się do wymogów w zakresie kwalifikacji, procedur kwalifikacyjnych, standardów technicznych, wymogów oraz procedur licencyjnych, które nie stanowią ograniczenia w rozumieniu art. 10.8. Środki te, które obejmują konieczność uzyskania licencji, konieczność uznania kwalifikacji w sektorach podlegających regulacji, konieczność zdania określonych egzaminów, w tym egzaminów językowych, nawet jeśli nie są wymienione w niniejszym załączniku, w każdym wypadku mają zastosowanie do usługodawców kontraktowych lub osób wykonujących wolne zawody pochodzących z terytorium Stron.
5. W przypadku Unii Europejskiej w sektorach, w których stosuje się testy potrzeb ekonomicznych, ich głównym kryterium będzie ocena odpowiedniej sytuacji rynkowej w państwie członkowskim Unii Europejskiej lub w regionie, gdzie ma być świadczona usługa, z uwzględnieniem liczby istniejących usługodawców i wpływu na ich sytuację.
6. Unia Europejska podejmuje zobowiązanie w odniesieniu do art. 10.8 zróżnicowane względem jej państw członkowskich, jak wskazano w wykazie zastrzeżeń zawartym w niniejszym załączniku.
7. Prawa i obowiązki wynikające z niniejszego załącznika nie są samowykonalne i nie przyznają bezpośrednio żadnych praw poszczególnym osobom fizycznym lub prawnym.
8. W wykazie zastrzeżeń zawartym w niniejszym załączniku stosowane są następujące skróty:

AT Austria

BE Belgia

BG Bułgaria

CY Cypr

CZ Republika Czeska

DE Niemcy

DK Dania

EE Estonia

ES Hiszpania

UE Unia Europejska, w tym jej wszystkie państwa członkowskie

FI Finlandia

FR Francja

EL Grecja

HR Chorwacja

HU Węgry

IE Irlandia

IT Włochy

LV Łotwa

LT Litwa

LU Luksemburg

MT Malta

NL Niderlandy

PL Polska

PT Portugalia

RO Rumunia

SK Republika Słowacka

SI Słowenia

SE Szwecja

UK Zjednoczone Królestwo

CAN Kanada

CSS: Usługodawcy kontraktowi

IP: Osoby wykonujące wolne zawody

9. Artykuł 10.8 ust. 1 ma zastosowanie do następujących sektorów lub podsektorów:
- a) Usługi doradztwa prawnego w odniesieniu do międzynarodowego prawa publicznego i prawa zagranicznego⁹
 - b) Usługi rachunkowo-księgowe
 - c) Usługi w zakresie doradztwa podatkowego
 - d) Usługi architektoniczne oraz usługi w zakresie planowania urbanistycznego i architektury krajobrazu
 - e) Usługi inżynierskie oraz usługi inżynierskie kompleksowe
 - f) Usługi medyczne i stomatologiczne
 - g) Usługi weterynaryjne
 - h) Usługi położnicze
 - i) Usługi świadczone przez pielęgniarki, fizjoterapeutów i personel paramedyczny

⁹ Zastrzeżenie w zakresie usług prawnych opisane w załącznikach I lub II przez państwo członkowskie dotyczące „prawa krajowego”, jako obejmujące „Prawo UE i państwa członkowskiego” ma zastosowanie do niniejszego załącznika.

- j) Usługi informatyczne
- k) Usługi badawcze i rozwojowe
- l) Usługi reklamowe
- m) Usługi w zakresie badania rynku i opinii publicznej
- n) Usługi konsultingowe w zakresie zarządzania
- o) Usługi związane z doradztwem w zakresie zarządzania
- p) Usługi w zakresie badań i analiz technicznych
- q) Powiązane usługi doradztwa naukowego i technicznego
- r) Górnictwo
- s) Konserwacja i naprawa statków
- t) Konserwacja i naprawa sprzętu transportu kolejowego
- u) Konserwacja i naprawa pojazdów silnikowych, motocykli, skuterów śnieżnych oraz sprzętu transportu drogowego
- v) Konserwacja i naprawa statków powietrznych i ich części

- w) Konserwacja i naprawa wyrobów metalowych, urządzeń (nie biurowych), sprzętu (nie transportowego i biurowego) oraz artykułów użytku osobistego i domowego
- x) Usługi tłumaczeń pisemnych i ustnych
- y) Usługi telekomunikacyjne
- z) Usługi pocztowe i kurierskie
- aa) Budownictwo i pokrewne usługi inżynierskie
- bb) Usługi w zakresie badania terenu pod budowę
- cc) Usługi szkolnictwa wyższego
- dd) Usługi związane z rolnictwem, łowiectwem i leśnictwem
- ee) Usługi w zakresie ochrony środowiska naturalnego
- ff) Usługi ubezpieczeniowe i związane z ubezpieczeniami usługi w zakresie doradztwa i konsultingu
- gg) Pozostałe finansowe usługi w zakresie doradztwa i konsultingu
- hh) Usługi w zakresie doradztwa i konsultingu odnoszące się do transportu
- ii) Usługi agencji turystycznych i biur podróży

jj) Usługi przewodników turystycznych

kk) Usługi w zakresie doradztwa i konsultingu odnoszące się do produkcji

10. Artykuł 10.8 ust. 2 ma zastosowanie do następujących sektorów lub podsektorów:

a) Usługi doradztwa prawnego w odniesieniu do międzynarodowego prawa publicznego i prawa zagranicznego¹⁰

b) Usługi architektoniczne oraz usługi w zakresie planowania urbanistycznego i architektury krajobrazu

c) Usługi inżynierskie oraz usługi inżynierskie kompleksowe

d) Usługi informatyczne

e) Usługi badawcze i rozwojowe

f) Usługi w zakresie badania rynku i opinii publicznej

g) Usługi konsultingowe w zakresie zarządzania

h) Usługi związane z doradztwem w zakresie zarządzania

i) Górnictwo

¹⁰ Zastrzeżenie w zakresie usług prawnych opisane w załącznikach I lub II przez państwo członkowskie dotyczące „prawa krajowego”, jako obejmujące „Prawo UE i państwa członkowskiego” ma zastosowanie do niniejszego załącznika.

- j) Usługi tłumaczeń pisemnych i ustnych
- k) Usługi telekomunikacyjne
- l) Usługi pocztowe i kurierskie
- m) Usługi szkolnictwa wyższego
- n) Usługi w zakresie doradztwa i konsultingu związane z ubezpieczeniami
- o) Pozostałe finansowe usługi w zakresie doradztwa i konsultingu
- p) Usługi w zakresie doradztwa i konsultingu odnoszące się do transportu
- q) Usługi w zakresie doradztwa i konsultingu odnoszące się do produkcji

11. Wykaz zastrzeżeń

Sektor lub podsektor	Opis zastrzeżeń
UE – WSZYSTKIE SEKTORY	<u>Długość pobytu</u> W AT, UK: maksymalna długość pobytu w przypadku CSS i IP nie przekracza łącznie sześciu miesięcy w każdym dwunastomiesięcznym okresie lub okresu trwania umowy, w zależności od tego, który okres jest krótszy. W LT: maksymalna długość pobytu w przypadku CSS i IP wynosi sześć miesięcy, z możliwością jednokrotnego przedłużenia na dodatkowy okres sześciu miesięcy, lub jest równa okresowi trwania umowy, w zależności od tego, który okres jest krótszy. W BE, CZ, MT, PT: maksymalna długość pobytu w przypadku CSS i IP nie przekracza 12 kolejnych miesięcy lub okresu trwania umowy, w zależności od tego, który okres jest krótszy. <u>Pracownicy naukowo-techniczni</u> Załącznik 10-C ma zastosowanie do UE z wyjątkiem: AT, DE, EL, ES, HU, IT, LT, NL, PT, SK, UK. W CY: załącznik 10-C ma zastosowanie wyłącznie w odniesieniu do pracowników naukowo-technicznych aktywnych zawodowo w następujących podsektorach CPC 8676, 851, 852, 853 oraz 883. W FI: test potrzeb ekonomicznych. W FR: załącznik 10-C ma zastosowanie wyłącznie w odniesieniu do pracowników naukowo-technicznych aktywnych zawodowo w podsektorze CPC 86721. W PL: pracownik naukowo-techniczny musi posiadać minimalne wykształcenie równoważne stopniowi licencjata.
CAN – WSZYSTKIE SEKTORY	<u>Pracownicy naukowo-techniczni</u> CAN: Załącznik 10-C ma zastosowanie.

Sektor lub podsektor	Opis zastrzeżeń
Usługi doradztwa prawnego w odniesieniu do międzynarodowego prawa publicznego i prawa zagranicznego (część CPC 861)	<u>CSS:</u> W AT, BE, CY, DE, EE, EL, ES, FR, HR, IE, IT, LU, NL, PL, PT, SE, UK: bez ograniczeń. W BG, CZ, DK, FI, HU, LT, LV, MT, RO, SI, SK: test potrzeb ekonomicznych. CAN: bez ograniczeń. <u>IP:</u> W AT, CY, DE, EE, FR, HR, IE, LU, LV, NL, PL, PT, SE, UK: bez ograniczeń. W BE, BG, CZ, DK, EL, ES, FI, HU, IT, LT, MT, RO, SI, SK: test potrzeb ekonomicznych. CAN: bez ograniczeń.
Usługi rachunkowo-księgowe (CPC 86212 inne niż „usługi audytorskie”, 86213, 86219 oraz 86220)	<u>CSS:</u> W AT, BE, CY, DE, EE, ES, HR, IE, IT, LU, NL, PL, PT, SI, SE, UK: bez ograniczeń. W BG, CZ, DK, EL, FI, FR, HU, LT, LV, MT, RO, SK: test potrzeb ekonomicznych. CAN: bez ograniczeń. <u>IP:</u> UE: bez zobowiązań. CAN: bez zobowiązań.

Sektor lub podsektor	Opis zastrzeżeń
Usługi w zakresie doradztwa podatkowego (CPC 863)¹¹	<u>CSS</u>: W AT, BE, CY, DE, EE, ES, FR, HR, IE, IT, LU, NL, PL, SI, SE, UK: bez ograniczeń. W BG, CZ, DK, EL, FI, HU, LT, LV, MT, RO, SK: test potrzeb ekonomicznych. W PT: bez zobowiązań. CAN: bez ograniczeń. <u>IP</u>: UE: bez zobowiązań. CAN: bez zobowiązań.

¹¹ Nie obejmuje doradztwa prawnego i usług w zakresie przedstawicielstwa prawnego w sprawach podatkowych, które znajdują się pod pozycją „Usługi w zakresie doradztwa prawnego w odniesieniu do międzynarodowego prawa publicznego i prawa zagranicznego”.

Sektor lub podsektor	Opis zastrzeżeń
Usługi architektoniczne oraz Usługi w zakresie planowania urbanistycznego i architektury krajobrazu (CPC 8671 i 8674)	<u>CSS:</u> W BE, CY, EE, ES, EL, FR, HR, IE, IT, LU, MT, NL, PL, PT, SI, SE, UK: bez ograniczeń. W FI: bez ograniczeń, z wyjątkiem: osoba fizyczna musi wykazać, że posiada specjalistyczną wiedzę niezbędną do świadczenia danej usługi. W BG, CZ, DE, HU, LT, LV, RO, SK: test potrzeb ekonomicznych. W DK: test potrzeb ekonomicznych, z wyjątkiem przypadku CSS, których pobyt nie przekracza trzech miesięcy. W AT: wyłącznie dla usług w zakresie planowania urbanistycznego, gdzie wymagany jest: test potrzeb ekonomicznych. CAN: bez ograniczeń. <u>IP:</u> W CY, DE, EE, EL, FR, HR, IE, LU, LV, MT, NL, PL, PT, SI, SE, UK: bez ograniczeń. W FI: bez ograniczeń, z wyjątkiem: osoba fizyczna musi wykazać, że posiada specjalistyczną wiedzę niezbędną do świadczenia danej usługi. W BE, BG, CZ, DK, ES, HU, IT, LT, RO, SK: test potrzeb ekonomicznych. W AT: wyłącznie dla usług w zakresie planowania urbanistycznego, gdzie wymagany jest: test potrzeb ekonomicznych. CAN: bez ograniczeń.

Sektor lub podsektor	Opis zastrzeżeń
Usługi inżynierskie oraz Kompleksowe usługi inżynierskie (CPC 8672 i 8673)	<u>CSS:</u> W BE, CY, EE, ES, EL, FR, HR, IE, IT, LU, MT, NL, PL, PT, SI, SE, UK: bez ograniczeń. W FI: bez ograniczeń, z wyjątkiem: osoba fizyczna musi wykazać, że posiada specjalistyczną wiedzę niezbędną do świadczenia danej usługi. W BG, CZ, DE, LT, LV, RO, SK: test potrzeb ekonomicznych. W DK: test potrzeb ekonomicznych, z wyjątkiem przypadku CSS, których pobyt nie przekracza trzech miesięcy. W AT: wyłącznie dla usług w zakresie planowania, gdzie wymagany jest: test potrzeb ekonomicznych. W HU: test potrzeb ekonomicznych. CAN: bez ograniczeń. <u>IP:</u> W CY, DE, EE, EL, FR, HR, IE, LU, LV, MT, NL, PL, PT, SI, SE, UK: bez ograniczeń. W FI: bez ograniczeń, z wyjątkiem: osoba fizyczna musi wykazać, że posiada specjalistyczną wiedzę niezbędną do świadczenia danej usługi. W BE, BG, CZ, DK, ES, IT, LT, RO, SK: test potrzeb ekonomicznych. W AT: wyłącznie dla usług w zakresie planowania, gdzie wymagany jest: test potrzeb ekonomicznych. W HU: test potrzeb ekonomicznych. CAN: bez ograniczeń.

Sektor lub podsektor	Opis zastrzeżeń
Usługi medyczne (w tym usługi świadczone przez psychologów) i stomatologiczne (CPC 9312 oraz część 85201)	<u>CSS:</u> W SE: bez ograniczeń. W CY, CZ, DE, DK, EE, ES, IE, IT, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SI: test potrzeb ekonomicznych. W FR: test potrzeb ekonomicznych, z wyjątkiem usług świadczonych przez psychologów, gdzie: bez zobowiązań. W AT: bez zobowiązań, z wyjątkiem usług świadczonych przez psychologów oraz usług stomatologicznych, w przypadku których: test potrzeb ekonomicznych. W BE, BG, EL, FI, HR, HU, LT, LV, SK, UK: bez zobowiązań. CAN: bez zobowiązań. <u>IP:</u> UE: bez zobowiązań. CAN: bez zobowiązań.
Usługi weterynaryjne (CPC 932)	<u>CSS:</u> W SE: bez ograniczeń. W CY, CZ, DE, DK, EE, EL, ES, FI, FR, IE, IT, LT, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SI: test potrzeb ekonomicznych. W AT, BE, BG, HR, HU, LV, SK, UK: bez zobowiązań. CAN: bez zobowiązań. <u>IP:</u> UE: bez zobowiązań. CAN: bez zobowiązań.

Sektor lub podsektor	Opis zastrzeżeń
Usługi położnicze (część CPC 93191)	<u>CSS:</u> W SE: bez ograniczeń. W AT, CY, CZ, DE, DK, EE, EL, ES, FR, IE, IT, LT, LV, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SI: test potrzeb ekonomicznych. W BE, BG, FI, HR, HU, SK, UK: bez zobowiązań. CAN: bez zobowiązań. <u>IP:</u> UE: bez zobowiązań. CAN: bez zobowiązań.
Usługi świadczone przez pielęgniarki, fizjoterapeutów i personel paramedyczny (część CPC 93191)	<u>CSS:</u> W SE: bez ograniczeń. W AT, CY, CZ, DE, DK, EE, EL, ES, FR, IE, IT, LT, LV, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SI: test potrzeb ekonomicznych. W BE, BG, FI, HR, HU, SK, UK: bez zobowiązań. CAN: bez zobowiązań. <u>IP:</u> UE: bez zobowiązań. CAN: bez zobowiązań.

Sektor lub podsektor	Opis zastrzeżeń
Usługi informatyczne (CPC 84)	<u>CSS:</u> W BE, CY, DE, EE, EL, ES, FR, HR, IE, IT, LU, LV, MT, NL, PL, PT, SI, SE, UK: bez ograniczeń. W FI: bez ograniczeń, z wyjątkiem: osoba fizyczna musi wykazać, że posiada specjalistyczną wiedzę niezbędną do świadczenia danej usługi. W AT, BG, CZ, HU, LT, RO, SK: test potrzeb ekonomicznych. W DK: test potrzeb ekonomicznych, z wyjątkiem przypadku CSS, których pobyt nie przekracza trzech miesięcy. CAN: bez ograniczeń. <u>IP:</u> W CY, DE, EE, EL, FR, IE, LU, LV, MT, NL, PL, PT, SI, SE, UK: bez ograniczeń. W FI: bez ograniczeń, z wyjątkiem: osoba fizyczna musi wykazać, że posiada specjalistyczną wiedzę niezbędną do świadczenia danej usługi. W AT, BE, BG, CZ, DK, ES, HU, IT, LT, RO, SK: test potrzeb ekonomicznych. W HR: bez zobowiązań. CAN: bez ograniczeń.

Sektor lub podsektor	Opis zastrzeżeń
Usługi badawcze i rozwojowe (CPC 851, 852, z wyjątkiem usług świadczonych przez psychologów ¹² , i 853)	<u>CSS:</u> UE, z wyjątkiem SE: wymagana jest umowa o przyjęciu podpisana z zatwierdzoną organizacją badawczą ¹³ . UE z wyjątkiem CZ, DK, SK: bez ograniczeń W CZ, DK, SK: test potrzeb ekonomicznych. CAN: bez ograniczeń. <u>IP:</u> UE, z wyjątkiem SE: wymagana jest umowa o przyjęciu podpisana z zatwierdzoną organizacją badawczą ¹⁴ . UE z wyjątkiem BE, CZ, DK, IT, SK: bez ograniczeń W BE, CZ, DK, IT, SK: test potrzeb ekonomicznych. CAN: bez ograniczeń.
Usługi reklamowe (CPC 871)	<u>CSS:</u> W BE, CY, DE, EE, ES, FR, HR, IE, IT, LU, NL, PL, PT, SI, SE, UK: bez ograniczeń. W AT, BG, CZ, DK, EL, FI, HU, LT, LV, MT, RO, SK: test potrzeb ekonomicznych. CAN: bez ograniczeń. <u>IP:</u> UE: bez zobowiązań. CAN: bez zobowiązań.

¹² Część CPC 85201, która znajduje się w dziale „Usługi medyczne i stomatologiczne”.

¹³ Dla wszystkich państw członkowskich Unii Europejskiej, z wyjątkiem UK i DK, zatwierdzenie organizacji badawczej oraz umowa o przyjęciu muszą spełniać warunki określone zgodnie z dyrektywą 2005/71/WE z dnia 12 października 2005 r.

¹⁴ Dla wszystkich państw członkowskich Unii Europejskiej, z wyjątkiem UK i DK, zatwierdzenie organizacji badawczej oraz umowa o przyjęciu muszą spełniać warunki określone zgodnie z dyrektywą 2005/71/WE z dnia 12 października 2005 r.

Sektor lub podsektor	Opis zastrzeżeń
Usługi w zakresie badania rynku i opinii publicznej (CPC 864)	<u>CSS:</u> W BE, CY, DE, EE, ES, FR, IE, IT, LU, NL, PL, SE, UK: bez ograniczeń. W AT, BG, CZ, DK, EL, FI, HR, LV, MT, RO, SI, SK: test potrzeb ekonomicznych. W PT: bez ograniczeń, z wyjątkiem usług badania opinii publicznej (CPC 86402), dla których: bez zobowiązań. W HU, LT: test potrzeb ekonomicznych, z wyjątkiem usług badania opinii publicznej (CPC 86402), dla których: bez zobowiązań. CAN: bez ograniczeń. <u>IP:</u> W CY, DE, EE, FR, IE, LU, NL, PL, SE, UK: bez ograniczeń. W AT, BE, BG, CZ, DK, EL, ES, FI, HR, IT, LV, MT, RO, SI, SK: test potrzeb ekonomicznych. W PT: bez ograniczeń, z wyjątkiem usług badania opinii publicznej (CPC 86402), dla których: bez zobowiązań. W HU, LT: test potrzeb ekonomicznych, z wyjątkiem usług badania opinii publicznej (CPC 86402), dla których: bez zobowiązań. CAN: bez ograniczeń.
Usługi konsultingowe w zakresie zarządzania (CPC 865)	<u>CSS:</u> W BE, CY, DE, EE, EL, ES, FI, FR, HR, IE, IT, LV, LU, MT, NL, PL, PT, SI, SE, UK: bez ograniczeń. W AT, BG, CZ, HU, LT, RO, SK: test potrzeb ekonomicznych. W DK: test potrzeb ekonomicznych, z wyjątkiem przypadku CSS, których pobyt nie przekracza trzech miesięcy. CAN: bez ograniczeń. <u>IP:</u> W CY, DE, EE, EL, FI, FR, IE, LV, LU, MT, NL, PL, PT, SI, SE, UK: bez ograniczeń. W AT, BE, BG, CZ, DK, ES, HR, HU, IT, LT, RO, SK: test potrzeb ekonomicznych. CAN: bez ograniczeń.

Sektor lub podsektor	Opis zastrzeżeń
Usługi związane z doradztwem w zakresie zarządzania (CPC 866)	<u>CSS:</u> W BE, CY, DE, EE, EL, ES, FI, FR, HR, IE, IT, LV, LU, MT, NL, PL, PT, SI, SE, UK: bez ograniczeń. W AT, BG, CZ, LT, RO, SK: test potrzeb ekonomicznych. W DK: test potrzeb ekonomicznych, z wyjątkiem przypadku CSS, których pobyt nie przekracza trzech miesięcy. W HU: test potrzeb ekonomicznych, z wyjątkiem usług arbitrażu i postępowania rozjemczego (CPC 86602), dla których: bez zobowiązań. CAN: bez ograniczeń. <u>IP:</u> W CY, DE, EE, EL, FI, FR, IE, LV, LU, MT, NL, PL, PT, SI, SE, UK: bez ograniczeń. W AT, BE, BG, CZ, DK, ES, HR, IT, LT, RO, SK: test potrzeb ekonomicznych W HU: test potrzeb ekonomicznych, z wyjątkiem usług arbitrażu i postępowania rozjemczego (CPC 86602), dla których: bez zobowiązań. CAN: bez ograniczeń.
Usługi w zakresie badań i analiz technicznych (CPC 8676)	<u>CSS:</u> W BE, CY, DE, EE, EL, ES, FR, HR, IE, IT, LU, NL, PL, SI, SE, UK: bez ograniczeń. W AT, BG, CZ, FI, HU, LT, LV, MT, PT, RO, SK: test potrzeb ekonomicznych. W DK: test potrzeb ekonomicznych, z wyjątkiem przypadku CSS, których pobyt nie przekracza trzech miesięcy. CAN: bez ograniczeń. <u>IP:</u> UE: bez zobowiązań. CAN: bez zobowiązań.

Sektor lub podsektor	Opis zastrzeżeń
Powiązane usługi doradztwa naukowego i technicznego (CPC 8675)	<u>CSS:</u> W BE, CY, EE, EL, ES, HR, IE, IT, LU, NL, PL, SI, SE, UK: bez ograniczeń. W AT, CZ, DE, DK, FI, HU, LT, LV, MT, PT, RO, SK: test potrzeb ekonomicznych. W DE: bez ograniczeń, z wyjątkiem geodetów wyznaczanych przez organy publiczne, dla których: bez zobowiązań. W FR: bez ograniczeń, z wyjątkiem świadczenia usług geodezyjnych związanych z ustanawianiem praw własności i prawem ziemskim, dla których: bez zobowiązań. W BG: bez zobowiązań. CAN: bez ograniczeń. <u>IP:</u> UE: bez zobowiązań. CAN: bez zobowiązań.
Górnictwo (CPC 883, wyłącznie usługi w zakresie doradztwa i konsultingu)	<u>CSS:</u> W BE, CY, DE, EE, EL, ES, FI, FR, HR, IE, IT, LV, LU, MT, NL, PL, PT, SI, SE, UK: bez ograniczeń. W AT, BG, CZ, HU, LT, RO, SK: test potrzeb ekonomicznych. W DK: test potrzeb ekonomicznych, z wyjątkiem przypadku CSS, których pobyt nie przekracza trzech miesięcy. CAN: bez ograniczeń. <u>IP:</u> W CY, DE, EE, EL, FI, FR, HR, IE, LV, LU, MT, NL, PT, SI, SE, UK: bez ograniczeń. W AT, BE, BG, CZ, DK, ES, HU, IT, LT, PL, RO, SK: test potrzeb ekonomicznych. CAN: bez ograniczeń.

Sektor lub podsektor	Opis zastrzeżeń
Konserwacja i naprawa statków (część CPC 8868)	<u>CSS:</u> W BE, CY, EE, EL, ES, FR, HR, IT, LV, LU, NL, PL, PT, SI, SE, UK: bez ograniczeń W AT, BG, CZ, DE, DK, FI, HU, IE, LT, MT, RO, SK: test potrzeb ekonomicznych. CAN: bez ograniczeń, z wyjątkiem kierowników, dla których: bez zobowiązań. <u>IP:</u> UE: bez zobowiązań. CAN: bez zobowiązań.
Konserwacja i naprawa sprzętu transportu kolejowego (część CPC 8868)	<u>CSS:</u> W BE, CY, EE, EL, ES, FR, HR, IT, LV, LU, MT, NL, PL, PT, SI, SE, UK: bez ograniczeń. W AT, BG, CZ, DE, DK, FI, HU, IE, LT, RO, SK: test potrzeb ekonomicznych. CAN: bez ograniczeń, z wyjątkiem kierowników, dla których: bez zobowiązań. <u>IP:</u> UE: bez zobowiązań. CAN: bez zobowiązań.
Konserwacja i naprawa pojazdów silnikowych, motocykli, skuterów śnieżnych oraz sprzętu transportu drogowego (CPC 6112, 6122, część 8867 oraz część 8868)	<u>CSS:</u> W BE, CY, EE, EL, ES, FR, HR, IT, LV, LU, NL, PL, PT, SI, SE, UK: bez ograniczeń. W AT, BG, CZ, DE, DK, FI, HU, IE, LT, MT, RO, SK: test potrzeb ekonomicznych. CAN: bez ograniczeń, z wyjątkiem kierowników, dla których: bez zobowiązań. <u>IP:</u> UE: bez zobowiązań. CAN: bez zobowiązań.

Sektor lub podsektor	Opis zastrzeżeń
Konserwacja i naprawa statków powietrznych i ich części (część CPC 8868)	<u>CSS:</u> W BE, CY, EE, EL, ES, FR, HR, IT, LV, LU, MT, NL, PL, PT, SI, SE, UK: bez ograniczeń. W AT, BG, CZ, DE, DK, FI, HU, IE, LT, RO, SK: test potrzeb ekonomicznych. CAN: bez ograniczeń, z wyjątkiem kierowników, dla których: bez zobowiązań. <u>IP:</u> UE: bez zobowiązań. CAN: bez zobowiązań.
Konserwacja i naprawa wyrobów metalowych, urządzeń (nie biurowych), sprzętu (nie transportowego i biurowego) oraz artykułów użytku osobistego i domowego ¹⁵ (CPC 633, 7545, 8861, 8862, 8864, 8865 i 8866)	<u>CSS:</u> W BE, CY, EE, EL, ES, FR, HR, IT, LV, LU, MT, NL, PL, PT, SI, SE, UK: bez ograniczeń. W AT, BG, CZ, DE, DK, HU, IE, LT, RO, SK: test potrzeb ekonomicznych. W FI: bez zobowiązań, z wyjątkiem umowy dotyczącej usługi posprzedażowej lub poleasingowej, dla której: długość pobytu jest ograniczona do sześciu miesięcy; w przypadku naprawy artykułów użytku osobistego i domowego (CPC 633): test potrzeb ekonomicznych. CAN: bez ograniczeń, z wyjątkiem kierowników w przedsiębiorstwach użyteczności publicznej, dla których: bez zobowiązań. <u>IP:</u> UE: bez zobowiązań. CAN: bez zobowiązań.

¹⁵ Usługi konserwacji i naprawy maszyn biurowych oraz sprzętu, włącznie z komputerami (CPC 845) znajdują się pod pozycją „Usługi informatyczne”.

Sektor lub podsektor	Opis zastrzeżeń
Usługi tłumaczeń pisemnych i ustnych (CPC 87905, z wyjątkiem tłumaczeń urzędowych lub przysięgłych)	<u>CSS:</u> W BE, CY, DE, EE, EL, ES, FR, HR, IT, LU, MT, NL, PL, PT, SI, SE, UK: bez ograniczeń. W AT, BG, CZ, DK, FI, HU, IE, LT, LV, RO, SK: test potrzeb ekonomicznych. CAN: bez ograniczeń. <u>IP:</u> W CY, DE, EE, FR, LU, LV, MT, NL, PL, PT, SI, SE, UK: bez ograniczeń. W AT, BE, BG, CZ, DK, EL, ES, FI, HU, IE, IT, LT, RO, SK: test potrzeb ekonomicznych. W HR: bez zobowiązań. CAN: bez ograniczeń.
Usługi telekomunikacyjne (CPC 7544, wyłącznie usługi w zakresie doradztwa i konsultingu)	<u>CSS:</u> W BE, CY, DE, EE, EL, ES, FI, FR, HR, IE, IT, LV, LU, MT, NL, PL, PT, SI, SE, UK: bez ograniczeń. W AT, BG, CZ, HU, LT, RO, SK: test potrzeb ekonomicznych. W DK: test potrzeb ekonomicznych, z wyjątkiem przypadku CSS, których pobyt nie przekracza trzech miesięcy. CAN: bez ograniczeń, z wyjątkiem kierowników, dla których: bez zobowiązań. <u>IP:</u> W CY, DE, EE, EL, FI, FR, HR, IE, LV, LU, MT, NL, PL, PT, SI, SE, UK: bez ograniczeń. W AT, BE, BG, CZ, DK, ES, HU, IT, LT, RO, SK: test potrzeb ekonomicznych. CAN: bez ograniczeń, z wyjątkiem kierowników, dla których: bez zobowiązań.

Sektor lub podsektor	Opis zastrzeżeń
Usługi pocztowe i kurierskie (CPC 751, wyłącznie usługi w zakresie doradztwa i konsultingu)	<u>CSS:</u> W BE, CY, DE, EE, EL, ES, FR, HR, IE, IT, LV, LU, MT, NL, PL, PT, SI, SE, UK: bez ograniczeń. W AT, BG, CZ, FI, HU, LT, RO, SK: test potrzeb ekonomicznych. W DK: test potrzeb ekonomicznych, z wyjątkiem przypadku CSS, których pobyt nie przekracza trzech miesięcy. CAN: bez ograniczeń, z wyjątkiem kierowników, dla których: bez zobowiązań. <u>IP:</u> W CY, DE, EE, EL, FR, HR, IE, LV, LU, MT, NL, PL, PT, SI, SE, UK: bez ograniczeń. W AT, BE, BG, CZ, DK, ES, FI, HU, IT, LT, RO, SK: test potrzeb ekonomicznych. CAN: bez ograniczeń, z wyjątkiem kierowników, dla których: bez zobowiązań.
Budownictwo i pokrewne usługi inżynierskie (CPC 511, 512, 513, 514, 515, 516, 517 oraz 518. BG: CPC 512, 5131, 5132, 5135, 514, 5161, 5162, 51641, 51643, 51644, 5165 oraz 517)	<u>CSS:</u> UE: bez zobowiązań w BE, CZ, DK, ES, FR, NL i SE. W BE, DK, ES, NL, SE: bez ograniczeń. W CZ: test potrzeb ekonomicznych. W FR: bez zobowiązań, z wyłączeniem pracowników technicznych, dla których: zezwolenie na pracę zostaje udzielone na okres nieprzekraczający sześciu miesięcy. Wymagane jest spełnienie wymogów testu potrzeb ekonomicznych. CAN: bez ograniczeń, z wyjątkiem kierowników, dla których: bez zobowiązań. <u>IP:</u> UE: bez zobowiązań. CAN: bez zobowiązań.

Sektor lub podsektor	Opis zastrzeżeń
Usługi w zakresie badania terenu pod budowę (CPC 5111)	<u>CSS:</u> W BE, CY, DE, EE, EL, ES, FR, HR, IE, IT, LU, MT, NL, PL, PT, SI, SE, UK : bez ograniczeń. W AT, BG, CZ, FI, HU, LT, LV, RO, SK : test potrzeb ekonomicznych. W DK : test potrzeb ekonomicznych, z wyjątkiem przypadku CSS, których pobyt nie przekracza trzech miesięcy. CAN : bez ograniczeń. <u>IP:</u> UE : bez zobowiązań. CAN : bez zobowiązań.
Usługi szkolnictwa wyższego (CPC 923)	<u>CSS:</u> UE z wyjątkiem LU, SE : bez zobowiązań. W LU : bez zobowiązań, z wyjątkiem profesorów uniwersyteckich, w przypadku których: bez ograniczeń. W SE : bez ograniczeń, z wyjątkiem dostawców usług w zakresie edukacji finansowanych ze środków publicznych i prywatnych, z pewnego rodzaju wsparciem państwa, dla których: bez zobowiązań. CAN : bez zobowiązań. <u>IP:</u> UE , z wyjątkiem SE : bez zobowiązań. W SE : bez ograniczeń, z wyjątkiem dostawców usług w zakresie edukacji finansowanych ze środków publicznych i prywatnych, z pewnego rodzaju wsparciem państwa, dla których: bez zobowiązań. CAN : bez zobowiązań.

Sektor lub podsektor	Opis zastrzeżeń
Usługi związane z rolnictwem, łowiectwem i leśnictwem (CPC 881, wyłącznie usługi w zakresie doradztwa i konsultingu)	<u>CSS:</u> UE z wyjątkiem BE, DE, DK, ES, FI, HR oraz SE: bez zobowiązań W BE, DE, ES, HR, SE: bez ograniczeń W DK: test potrzeb ekonomicznych. W FI: bez zobowiązań, z wyjątkiem usług w zakresie doradztwa i konsultingu odnoszących się do leśnictwa, dla których: bez ograniczeń. CAN: bez ograniczeń. <u>IP:</u> UE: bez zobowiązań. CAN: bez zobowiązań.
Usługi w zakresie ochrony środowiska naturalnego (CPC 9401, 9402, 9403, 9404, część 94060, 9405, część 9406 oraz 9409)	<u>CSS:</u> W BE, CY, EE, ES, FI, FR, HR, IE, IT, LU, MT, NL, PL, PT, SI, SE, UK: bez ograniczeń. W AT, BG, CZ, DE, DK, EL, HU, LT, LV, RO, SK: test potrzeb ekonomicznych. CAN: bez ograniczeń. <u>IP:</u> UE: bez zobowiązań. CAN: bez zobowiązań.

Sektor lub podsektor	Opis zastrzeżeń
Usługi ubezpieczeniowe i związane z ubezpieczeniami (wyłącznie usługi w zakresie doradztwa i konsultingu)	<u>CSS:</u> W BE, CY, DE, EE, EL, ES, FR, HR, IE, IT, LV, LU, MT, NL, PL, PT, SI, SE, UK: bez ograniczeń. W AT, BG, CZ, FI, LT, RO, SK: test potrzeb ekonomicznych. W DK: test potrzeb ekonomicznych, z wyjątkiem przypadku CSS, których pobyt nie przekracza trzech miesięcy. W HU: bez zobowiązań. CAN: bez ograniczeń. <u>IP:</u> W CY, DE, EE, EL, FR, HR, IE, LV, LU, MT, NL, PT, SI, SE, UK: bez ograniczeń. W AT, BE, BG, CZ, DK, ES, FI, IT, LT, PL, RO, SK: test potrzeb ekonomicznych. W HU: bez zobowiązań. CAN: bez ograniczeń.
Pozostałe usługi finansowe (wyłącznie usługi w zakresie doradztwa i konsultingu)	<u>CSS:</u> W BE, CY, DE, ES, EE, EL, FR, HR, IE, IT, LV, LU, MT, NL, PL, PT, SI, SE, UK: bez ograniczeń. W AT, BG, CZ, FI, LT, RO, SK: test potrzeb ekonomicznych. W DK: test potrzeb ekonomicznych, z wyjątkiem CSS, których pobyt nie przekracza trzech miesięcy. W HU: bez zobowiązań. CAN: bez ograniczeń. <u>IP:</u> W CY, DE, EE, EL, FR, HR, IE, LV, LU, MT, PT, SI, SE, UK: bez ograniczeń. W AT, BE, BG, CZ, DK, ES, FI, IT, LT, NL, PL, RO, SK: test potrzeb ekonomicznych. W HU: bez zobowiązań. CAN: bez ograniczeń.

Sektor lub podsektor	Opis zastrzeżeń
Transport (CPC 71, 72, 73 i 74, wyłącznie usługi w zakresie doradztwa i konsultingu)	<u>CSS:</u> W CY, DE, EE, EL, ES, FI, FR, HR, IE, IT, LV, LU, MT, NL, PL, PT, SI, SE, UK: bez ograniczeń. W AT, BG, CZ, HU, LT, RO, SK: test potrzeb ekonomicznych. W DK: test potrzeb ekonomicznych, z wyjątkiem przypadku CSS, których pobyt nie przekracza trzech miesięcy. W BE: bez zobowiązań. CAN: bez ograniczeń, z wyjątkiem kierowników, dla których: bez zobowiązań. <u>IP:</u> W CY, DE, EE, EL, FI, FR, HR, IE, LV, LU, MT, NL, PT, SI, SE, UK: bez ograniczeń. W AT, BG, CZ, DK, ES, HU, IT, LT, RO, SK: test potrzeb ekonomicznych. W PL: test potrzeb ekonomicznych, z wyjątkiem usług transportu lotniczego, dla których: bez ograniczeń. W BE: bez zobowiązań. CAN: bez ograniczeń, z wyjątkiem kierowników, dla których: bez zobowiązań.

Sektor lub podsektor	Opis zastrzeżeń
Usługi biur podróży i organizatorów turystyki (włącznie z pilotami wycieczek ¹⁶) (CPC 7471)	<u>CSS:</u> W AT, CY, CZ, DE, EE, ES, FR, HR, IT, LU, NL, PL, SI, SE, UK : bez ograniczeń. W BG, EL, FI, HU, LT, LV, MT, PT, RO, SK : test potrzeb ekonomicznych. W DK : test potrzeb ekonomicznych, z wyjątkiem przypadku CSS, których pobyt nie przekracza trzech miesięcy. W BE, IE : bez zobowiązań, z wyjątkiem pilotów wycieczek, dla których: bez ograniczeń. CAN : bez ograniczeń. <u>IP:</u> UE : bez zobowiązań. CAN : bez zobowiązań.
Usługi przewodników turystycznych (CPC 7472)	<u>CSS:</u> W SE, UK : bez ograniczeń. W AT, BE, BG, CY, CZ, DE, DK, EE, FI, FR, EL, HU, IE, IT, LV, LU, MT, NL, RO, SK, SI : test potrzeb ekonomicznych. W ES, HR, LT, PL, PT : bez zobowiązań. CAN : bez ograniczeń. <u>IP:</u> UE : bez zobowiązań. CAN : bez zobowiązań.

¹⁶ Usługodawcy, których zadaniem jest towarzyszenie grupie wycieczkowej składającej się przynajmniej z 10 osób fizycznych, bez występowania w charakterze przewodników w określonych miejscach.

Sektor lub podsektor	Opis zastrzeżeń
Produkcja (CPC 884 i 885, wyłącznie usługi w zakresie doradztwa i konsultingu)	<u>CSS:</u> W BE, CY, DE, EE, EL, ES, FI, FR, HR, IE, IT, LV, LU, MT, NL, PL, PT, SI, SE, UK: bez ograniczeń. W AT, BG, CZ, HU, LT, RO, SK: test potrzeb ekonomicznych. W DK: test potrzeb ekonomicznych, z wyjątkiem przypadku CSS, których pobyt nie przekracza trzech miesięcy. CAN: bez ograniczeń, z wyjątkiem kierowników, dla których: bez zobowiązań. <u>IP:</u> W CY, DE, EE, EL, FI, FR, HR, IE, LV, LU, MT, NL, PT, SI, SE, UK: bez ograniczeń. W AT, BE, BG, CZ, DK, ES, HU, IT, LT, PL, RO, SK: test potrzeb ekonomicznych. CAN: bez ograniczeń, z wyjątkiem kierowników, dla których: bez zobowiązań.

**UZGODNIENIE DOTYCZĄCE WSPÓŁMAŁŻONKÓW PRACOWNIKÓW
PRZENOSZONYCH WEWNĄTRZ PRZEDSIĘBIORSTWA**

1. W przypadku państw członkowskich Unii Europejskiej, które są objęte stosowaniem istniejącej dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/66/UE z dnia 15 maja 2014 r. w sprawie warunków wjazdu i pobytu obywateli lub stałych rezydentów państw trzecich w ramach przeniesienia wewnątrz przedsiębiorstwa („dyrektywa ICT”), Unia Europejska rozszerza na współmałżonków kanadyjskich obywateli, będących pracownikami przenoszonymi wewnątrz przedsiębiorstwa do Unii Europejskiej, prawo czasowego wjazdu i pobytu równoważne prawu przyznanemu współmałżonkom pracowników przenoszonych wewnątrz przedsiębiorstwa na podstawie dyrektywy ICT; oraz
2. Kanada rozszerza na współmałżonków obywateli Unii Europejskiej, będących pracownikami przenoszonymi wewnątrz przedsiębiorstwa do Kanady, traktowanie równoważne traktowaniu przyznanemu współmałżonkom obywateli kanadyjskich, będących pracownikami przenoszonymi wewnątrz przedsiębiorstwa w państwie członkowskim, z którego pochodzi pracownik Unii Europejskiej przenoszony wewnątrz przedsiębiorstwa.

WYTYCZNE DOTYCZĄCE UMÓW O WZAJEMNYM UZNAWANIU („UWU”)

Wprowadzenie

Niniejszy załącznik zawiera praktyczne wytyczne mające na celu ułatwienie negocjacji UWU w odniesieniu do zawodów regulowanych. Te wytyczne nie są wiążące i nie zmieniają ani nie mają wpływu na prawa i obowiązki Stron w ramach niniejszej Umowy.

Definicje

Do celów niniejszego załącznika:

staż adaptacyjny to okres nadzorowanej praktyki zawodu regulowanego, połączonej w miarę możliwości z dalszym szkoleniem, w ramach jurysdykcji państwa przyjmującego pod nadzorem osoby wykwalifikowanej. Powyższy okres nadzorowanej praktyki podlega ocenie. Szczegółowe zasady regulujące staż adaptacyjny, jego ocenę i status zawodowy osoby nadzorowanej są określone, w stosownych przypadkach, przepisami państwa przyjmującego;

test umiejętności to test polegający na sprawdzeniu poziomu wiedzy zawodowej wnioskodawców, przeprowadzony przez właściwe władze jurysdykcji państwa przyjmującego w celu oceny zdolności wnioskodawców do wykonywania zawodu regulowanego w ramach jurysdykcji państwa przyjmującego. oraz

zakres praktyki to działalność lub grupa działalności objętych zawodem regulowanym.

Forma i treść UWU

Niniejsza sekcja określa różne kwestie, które można poruszyć podczas negocjacji oraz, jeżeli tak uzgodniono, uwzględnić w ostatecznych UWU. W sekcji tej wskazano elementy, które mogą być wymagane od zagranicznych pracowników chcących skorzystać z UWU.

1. Uczestnicy

Strony UWU powinny być wyraźnie wskazane.

2. Cel UWU

Cel UWU powinien być wyraźnie wyznaczony.

3. Zakres UWU

W UWU należy jasno określić:

- a) zakres UWU, w odniesieniu do specjalnych tytułów i działalności zawodowych, które taka umowa obejmuje;
- b) kto jest uprawniony do używania danych tytułów zawodowych;

- c) czy mechanizm uznawania jest oparty na kwalifikacjach formalnych, licencji uzyskanej w ramach jurysdykcji państwa pochodzenia lub na innych wymogach; oraz
- d) czy UWU umożliwia czasowy lub stały dostęp do danego zawodu.

4. Postanowienia dotyczące wzajemnego uznawania

UWU powinna jasno wskazywać warunki, które należy spełnić w celu uznania kwalifikacji w ramach każdej jurysdykcji oraz poziom uzgodnionej równoważności.

Poniższy czteroetapowy proces powinien uprościć i ułatwić uznawanie kwalifikacji.

Czteroetapowy proces uznawania kwalifikacji

Etap pierwszy: Weryfikacja równoważności

Podmioty negocjujące powinny sprawdzić ogólną równoważność zakresu praktyki lub kwalifikacji zawodu regulowanego w swoich odpowiednich jurysdykcjach.

Ocena kwalifikacji powinna zawierać wszystkie informacje właściwe do określenia uprawnień dotyczących zakresu praktyki związanych ze zdolnością prawną do wykonywania zawodu lub do określenia kwalifikacji wymaganych dla konkretnego zawodu regulowanego w ramach odpowiednich jurysdykcji.

W konsekwencji podmioty negocjujące powinny:

- a) określić działalność lub grupę działalności objętych uprawnieniami dotyczącymi zakresu praktyki w ramach zawodu regulowanego; oraz
- b) określić kwalifikacje wymagane w każdej jurysdykcji. Mogą one obejmować następujące elementy:
 - (i) minimalny poziom wykształcenia, np. warunki egzaminów wstępnych, długość trwania studiów oraz studiowane przedmioty;
 - (ii) minimalny poziom wymaganego doświadczenia, np. lokalizacja, długość i warunki praktycznego szkolenia lub nadzorowanej praktyki zawodowej przed uzyskaniem licencji lub ramy norm etycznych i dyscyplinarnych;
 - (iii) zdane egzaminy, w szczególności egzaminy z kompetencji zawodowych;
 - (iv) zakres, w jakim kwalifikacje objęte jedną z jurysdykcji są uznawane przez inną jurysdykcję; oraz

- (v) kwalifikacje, które właściwe władze w każdej z jurysdykcji są gotowe uznać, np. poprzez wskazanie konkretnych dyplomów lub certyfikatów lub poprzez odniesienie do konkretnych wymogów minimalnych, które mają podlegać certyfikacji przez właściwe władze jurysdykcji w państwie pochodzenia, włącznie z określeniem czy posiadanie pewnego poziomu kwalifikacji umożliwi uznanie w przypadku niektórych rodzajów działalności zakresu praktyki (poziom wykształcenia i czas trwania nauki, główne zagadnienia edukacyjne, ogólne przedmioty i dziedziny).

Istnieje ogólna równoważność między uprawnieniami dotyczącymi zakresu praktyki lub kwalifikacjami w zawodzie regulowanym, jeżeli nie ma znaczących różnic w tym względzie między jurysdykcjami.

Etap drugi: Ocena znaczących różnic

Znacząca różnica w zakresie kwalifikacji wymaganych do wykonywania zawodu regulowanego istnieje w przypadku gdy:

- a) występują duże różnice w podstawowym zasobie wiedzy; lub
- b) występują różnice w długości i zawartości merytorycznej szkolenia między jurysdykcjami.

Istnieje znacząca różnica w zakresie praktyki, jeżeli:

- a) co najmniej jedna działalność zawodowa nie stanowi części danego zawodu w jurysdykcji państwa pochodzenia;

- b) te rodzaje działalności są objęte specjalnymi szkoleniami w jurysdykcji państwa przyjmującego; oraz
- c) szkolenie dotyczące tych rodzajów działalności w jurysdykcji państwa przyjmującego znacznie różni się pod względem merytorycznym od szkolenia, w którym uczestniczył wnioskodawca.

Etap trzeci: Środki kompensujące

Jeżeli podmioty negocjujące ustalą, że występują znaczące różnice w uprawnieniach dotyczących zakresu praktyki lub w kwalifikacjach między jurysdykcjami, mogą one wskazać środki kompensujące służące zniwelowaniu tych różnic.

Środek kompensujący może przyjąć formę m.in. stażu adaptacyjnego lub, jeżeli jest to wymagane, testu umiejętności.

Środki kompensujące powinny być proporcjonalne do znaczących różnic, które mają zniwelować. Przed określeniem środka kompensującego, podmioty negocjujące powinny również ocenić wszelkie praktyczne doświadczenie zawodowe uzyskane w jurysdykcji państwa pochodzenia, aby ustalić czy takie doświadczenie jest wystarczające, by zniwelować, w części lub w całości, znaczące różnice występujące w uprawnieniach dotyczących zakresu praktyki lub w kwalifikacjach między jurysdykcjami.

Etap czwarty: Określenie warunków dotyczących uznania

Po ukończeniu oceny ogólnej równoważności uprawnień dotyczących zakresu praktyki lub kwalifikacji w zawodzie regulowanym, podmioty negocjujące powinny określić w UWU:

- a) zdolność prawną do wykonywania zawodu regulowanego;

- b) kwalifikacje dotyczące zawodu regulowanego;
- c) konieczność wprowadzenia środków kompensujących;
- d) zakres, w jakim doświadczenie zawodowe może skompensować znaczące różnice;
- e) opis środka kompensującego, włącznie z zastosowaniem stażu adaptacyjnego lub testu umiejętności.

5. Mechanizm dotyczący wdrożenia

UWU powinna określać:

- a) zasady i procedury stosowane w celu monitorowania i egzekwowania postanowień umowy;
- b) mechanizmy dialogu i współpracy administracyjnej między stronami UWU; oraz
- c) sposoby rozwiązywania przez indywidualnych wnioskodawców wszelkich kwestii wynikających z interpretacji lub wdrażania UWU.

Jako przewodnik dotyczący traktowania indywidualnych wnioskodawców UWU powinna obejmować szczegółowe dane dotyczące:

- a) punktu kontaktowego dysponującego informacjami na temat wszystkich kwestii związanych z wnioskiem, np. nazwa i adres odpowiednich władz, formalności dotyczące uzyskania licencji, informacje na temat dodatkowych wymogów, które należy spełnić w jurysdykcji państwa przyjmującego;

- b) czasu trwania procedur dotyczących rozpatrywania wniosków przez odpowiednie władze w jurysdykcji państwa przyjmującego;
- c) wymaganej od wnioskodawców dokumentacji oraz formy, w jakiej powinna być przedstawiona;
- d) przyjmowania dokumentów i świadectw wystawionych w jurysdykcji państwa przyjmującego w odniesieniu do kwalifikacji i uzyskiwania licencji;
- e) procedur odwoławczych lub przeglądowych stosowanych przez właściwe władze.

UWU powinna także obejmować następujące zobowiązania właściwych władz:

- a) wnioski w sprawie wymogów uzyskania licencji i kwalifikacji oraz dotyczące procedur będą rozpatrywane niezwłocznie;
- b) zagwarantowany zostanie wnioskodawcom odpowiedni czas na spełnienie wymogów procesu składania wniosków oraz odwołania się do właściwych władz lub przeglądu przeprowadzanego przez właściwe władze;
- c) badania lub testy będą organizowane z odpowiednią częstotliwością;
- d) opłaty ponoszone przez wnioskodawców chcących skorzystać z warunków UWU będą proporcjonalne do kosztów ponoszonych przez jurysdykcję państwa przyjmującego; oraz
- e) informacje będą dostarczane na temat wszelkich programów pomocowych w jurysdykcji państwa przyjmującego dotyczących praktycznego szkolenia oraz na temat wszelkich zobowiązań jurysdykcji państwa przyjmującego w tym kontekście.

6. Uzyskanie licencji i inne przepisy w jurysdykcji państwa przyjmującego

W stosownych przypadkach UWU powinna także określić sposoby i warunki uzyskania licencji po ustaleniu kwalifikowalności oraz prawa i zobowiązania wynikające z licencji, np. treść licencji, przynależność do organizacji zawodowych, stosowanie tytułów zawodowych lub akademickich. Wszelkie wymogi uzyskania licencji inne niż kwalifikacje powinny być wyjaśnione, w tym wymogi dotyczące:

- a) posiadania adresu biurowego, utrzymywania siedziby lub bycia rezydentem;
- b) umiejętności językowych;
- c) dokumentu potwierdzającego nieskazitelną charakter;
- d) ubezpieczenia od odpowiedzialności zawodowej;
- e) zgodności z wymogami jurysdykcji państwa przyjmującego w zakresie stosowania nazw handlowych lub firmy; oraz
- f) zgodności z zasadami etyki w jurysdykcji państwa przyjmującego, np. niezależności i właściwego postępowania.

Aby zapewnić przejrzystość UWU powinna zawierać następujące dane szczegółowe dotyczące każdej jurysdykcji państwa przyjmującego:

- a) właściwe prawo, które ma być stosowane, np. w zakresie postępowań dyscyplinarnych, odpowiedzialności lub zobowiązań finansowych;

- b) zasady dyscypliny i egzekwowania standardów zawodowych, włącznie z jurysdykcją w sprawach dyscyplinarnych i wszelkim wynikającym z tego wpływem na wykonywanie zawodu;
- c) sposoby przeprowadzanej weryfikacji kompetencji; oraz
- d) kryteria i procedury dotyczące cofnięcia rejestracji.

7. Przegląd UWU

Jeżeli UWU zawiera warunki przeglądu lub cofnięcia UWU, należy jasno podać szczegółowe informacje na ten temat.

8. Przejrzystość

Strony powinny:

- a) upublicznić tekst UWU, która została zawarta; oraz
- b) wzajemnie powiadomić się o zmianach kwalifikacji, które to zmiany mogą mieć wpływ na stosowanie lub wdrażanie UWU. Jeżeli jest to możliwe Strona powinna mieć możliwość przedstawienia uwag w sprawie zmian wprowadzonych przez drugą Stronę.

TRANSGRANICZNY HANDEL USŁUGAMI FINANSOWYMI

Wykaz Kanady

Usługi ubezpieczeniowe i związane z ubezpieczeniami

1. Artykuł 13.7 ust. 1 ma zastosowanie do transgranicznego świadczenia usług finansowych lub handlu tymi usługami, jak określono w lit. a) definicji transgranicznego świadczenia usług finansowych zawartej w art. 13.1 w odniesieniu do:
 - a) ubezpieczenia ryzyka odnoszącego się do:
 - (i) transportu morskiego, lotnictwa zarobkowego oraz lotów kosmicznych i transportu ładunków w przestrzeni kosmicznej (włączając satelity), przy czym ubezpieczenie to obejmuje: transportowane towary, pojazd transportujący towary oraz wszelką odpowiedzialność z nimi związaną; oraz
 - (ii) towarów w tranzycie międzynarodowym;
 - b) reasekuracji i retrocesji;
 - c) usług pomocniczych związanych z ubezpieczeniami, jak opisano w ppkt (iv) definicji usług ubezpieczeniowych i związanych z ubezpieczeniami zawartej w art. 13.1; oraz

- d) pośrednictwa ubezpieczeniowego takiego jak usługi brokerskie i agencyjne, dotyczące ubezpieczenia ryzyka odnoszącego się do usług wymienionych w lit. a) i b).

Usługi bankowe i inne usługi finansowe (z wyłączeniem ubezpieczeń)

- 2. Artykuł 13.7 ust. 1 ma zastosowanie do transgranicznego świadczenia usług finansowych lub handlu tymi usługami, jak określono w lit. a) definicji transgranicznego świadczenia usług finansowych zawartej w art. 13.1 w odniesieniu do:
 - a) dostarczania i transferu informacji finansowych, przetwarzania danych finansowych i związanego z tym oprogramowania, jak opisano w ppkt (xi) definicji usług bankowych i innych usług finansowych (z wyłączeniem ubezpieczeń) zawartej w art. 13.1; oraz
 - b) doradztwa i innych pomocniczych usług finansowych, jak opisano w ppkt (xii) definicji usług bankowych i innych usług finansowych (z wyłączeniem ubezpieczeń) zawartej w art. 13.1, ale z wyłączeniem pośrednictwa, jak wskazano w tym podpunkcie.

Usługi zarządzania portfelem

- 3. Artykuł 13.7 ust. 1 ma zastosowanie do transgranicznego świadczenia usług finansowych lub handlu tymi usługami, jak określono w lit. a) definicji transgranicznego świadczenia usług finansowych zawartej w art. 13.1 w odniesieniu do świadczenia następujących usług przedsiębiorstwu zbiorowego inwestowania zlokalizowanemu na jej terytorium:
 - a) doradztwo inwestycyjne; oraz

b) usługi zarządzania portfelem, z wyłączeniem:

(i) usługi w zakresie przechowywania;

(ii) usługi powiernicze; lub

(iii) usługi realizacji zleceń klientów.

4. Do celów niniejszego zobowiązania, zarządzanie portfelem oznacza zarządzanie portfelami zgodnie z mandatem udzielonym przez klientów w oparciu o zasadę uznania klienta, jeżeli pakiety te obejmują jeden lub większą liczbę instrumentów finansowych;
5. Przedsiębiorstwo zbiorowego inwestowania to fundusze lub spółki zarządzające funduszami regulowane lub zarejestrowane zgodnie z właściwymi przepisami i regulacjami dotyczącymi papierów wartościowych. Niezależnie od postanowień ust. 3 Kanada może wymagać, aby przedsiębiorstwo zbiorowego inwestowania zlokalizowane w Kanadzie zachowało ostateczną odpowiedzialność za zarządzanie przedsiębiorstwem zbiorowego inwestowania lub fundusze, którymi zarządza.
6. Zastrzeżenia dotyczące środków niezgodnych określone przez Kanadę w jej wykazie do załącznika III nie mają zastosowania do ust. 3 – 5.

Wykaz Unii Europejskiej
(mający zastosowanie do wszystkich państw członkowskich Unii Europejskiej,
o ile nie wskazano inaczej)

Usługi ubezpieczeniowe i związane z ubezpieczeniami

1. Z wyjątkiem **CY, EE, LV, LT, MT i PL**¹⁷ art. 13.7 ust. 1 ma zastosowanie do transgranicznego świadczenia usług finansowych, jak określono w lit. a) definicji transgranicznego świadczenia usług finansowych zawartej w art. 13.1 w odniesieniu do:
 - a) ubezpieczenia ryzyka odnoszącego się do:
 - (i) transportu morskiego, lotnictwa zarobkowego oraz lotów kosmicznych i transportu ładunków w przestrzeni kosmicznej (włączając satelity), przy czym ubezpieczenie to obejmuje: transportowane towary, pojazd transportujący towary oraz wszelką odpowiedzialność z nimi związaną; oraz
 - (ii) towarów w tranzycie międzynarodowym;
 - b) reasekuracji i retrocesji;
 - c) usług pomocniczych związanych z ubezpieczeniami, jak opisano w ppkt (iv) definicji usług ubezpieczeniowych i związanych z ubezpieczeniami zawartej w art. 13.1; oraz

¹⁷ Skróty stosowane w niniejszym załączniku są zdefiniowane w pkt 8 uwagi do załącznika I (Zastrzeżenia dotyczące istniejących środków i zobowiązania w zakresie liberalizacji).

- d) pośrednictwa ubezpieczeniowego takiego jak usługi brokerskie i agencyjne, dotyczące ubezpieczenia ryzyka odnoszącego się do usług wymienionych w lit. a) i b).

2. Dla **CY** art. 13.7 ust. 1 ma zastosowanie do transgranicznego świadczenia usług finansowych, jak określono w lit. a) definicji transgranicznego świadczenia usług finansowych zawartej w art. 13.1 w odniesieniu do:

- a) bezpośrednich usług ubezpieczeniowych (włącznie z koasekuracją) dotyczących ubezpieczeń od ryzyka odnoszącego się do:
 - (i) transportu morskiego, lotnictwa zarobkowego oraz lotów kosmicznych i transportu ładunków w przestrzeni kosmicznej (włączając satelity), przy czym ubezpieczenie to obejmuje: transportowane towary, pojazd transportujący towary oraz wszelką odpowiedzialność z nimi związaną; oraz
 - (ii) towarów w tranzycie międzynarodowym;
- b) pośrednictwa ubezpieczeniowego;
- c) reasekuracji i retrocesji; oraz
- d) usług pomocniczych związanych z ubezpieczeniami, jak opisano w ppkt (iv) definicji usług ubezpieczeniowych i związanych z ubezpieczeniami zawartej w art. 13.1.

3. Dla **EE** art. 13.7 ust. 1 ma zastosowanie do transgranicznego świadczenia usług finansowych, jak określono w lit. a) definicji transgranicznego świadczenia usług finansowych zawartej w art. 13.1 w odniesieniu do:
- a) ubezpieczeń bezpośrednich (w tym koasekuracji);
 - b) reasekuracji i retrocesji;
 - c) pośrednictwa ubezpieczeniowego; oraz
 - d) usług pomocniczych związanych z ubezpieczeniami, jak opisano w ppkt (iv) definicji usług ubezpieczeniowych i związanych z ubezpieczeniami zawartej w art. 13.1.
4. Dla **LV i LT** art. 13.7 ust. 1 ma zastosowanie do transgranicznego świadczenia usług finansowych, jak określono w lit. a) definicji transgranicznego świadczenia usług finansowych zawartej w art. 13.1 w odniesieniu do:
- a) ubezpieczenia ryzyka odnoszącego się do:
 - (i) transportu morskiego, lotnictwa zarobkowego oraz lotów kosmicznych i transportu ładunków w przestrzeni kosmicznej (włączając satelity), przy czym ubezpieczenie to obejmuje: transportowane towary, pojazd transportujący towary oraz wszelką odpowiedzialność z nimi związaną; oraz
 - (ii) towarów w tranzycie międzynarodowym;

- b) reasekuracji i retrocesji; oraz
- c) usług pomocniczych związanych z ubezpieczeniami, jak opisano w ppkt (iv) definicji usług ubezpieczeniowych i związanych z ubezpieczeniami zawartej w art. 13.1.

5. Dla **MT** art. 13.7 ust. 1 ma zastosowanie do transgranicznego świadczenia usług finansowych, jak określono w lit. a) definicji transgranicznego świadczenia usług finansowych zawartej w art. 13.1 w odniesieniu do:

- a) ubezpieczenia ryzyka odnoszącego się do:
 - (i) transportu morskiego, lotnictwa zarobkowego oraz lotów kosmicznych i transportu ładunków w przestrzeni kosmicznej (włączając satelity), przy czym ubezpieczenie to obejmuje: transportowane towary, pojazd transportujący towary oraz wszelką odpowiedzialność z nimi związaną; oraz
 - (ii) towarów w tranzycie międzynarodowym;
- b) reasekuracji i retrocesji; oraz
- c) usług pomocniczych związanych z ubezpieczeniami, jak opisano w ppkt (iv) definicji usług ubezpieczeniowych i związanych z ubezpieczeniami zawartej w art. 13.1.

6. Dla **PL** art. 13.7 ust. 1 ma zastosowanie do transgranicznego świadczenia usług finansowych, jak określono w lit. a) definicji transgranicznego świadczenia usług finansowych zawartej w art. 13.1 w odniesieniu do:

- a) ubezpieczenia ryzyka dotyczącego towarów w handlu międzynarodowym; oraz
- b) reasekuracji i retrocesji ryzyka dotyczącego towarów w handlu międzynarodowym.

Usługi bankowe i inne usługi finansowe (z wyłączeniem usług ubezpieczeniowych i związanych z ubezpieczeniami)

7. Z wyjątkiem **BE, CY, EE, LV, LT, MT, SI i RO** art. 13.7 ust. 1 ma zastosowanie do transgranicznego świadczenia usług finansowych, jak określono w lit. a) definicji transgranicznego świadczenia usług finansowych zawartej w art. 13.1 w odniesieniu do:

- a) dostarczania i transferu informacji finansowych, przetwarzania danych finansowych i związanego z tym oprogramowania, jak opisano w ppkt (xi) definicji usług bankowych i innych usług finansowych (z wyłączeniem ubezpieczeń) zawartej w art. 13.1; oraz
- b) doradztwa i innych pomocniczych usług finansowych odnoszących się do usług bankowych i pozostałych usług finansowych, jak opisano w ppkt (xii) definicji usług bankowych i innych usług finansowych (z wyłączeniem ubezpieczeń) zawartej w art. 13.1, ale z wyłączeniem pośrednictwa, jak wskazano w tym podpunkcie.

8. Dla **BE** art. 13.7 ust. 1 ma zastosowanie do transgranicznego świadczenia usług finansowych, jak określono w lit. a) definicji transgranicznego świadczenia usług finansowych zawartej w art. 13.1 w odniesieniu do:
- a) dostarczania i transferu informacji finansowych, przetwarzania danych finansowych i związanego z tym oprogramowania, jak opisano w ppkt (xi) definicji usług bankowych i innych usług finansowych (z wyłączeniem ubezpieczeń) zawartej w art. 13.1.
9. Dla **CY** art. 13.7 ust. 1 ma zastosowanie do transgranicznego świadczenia usług finansowych, jak określono w lit. a) definicji transgranicznego świadczenia usług finansowych zawartej w art. 13.1 w odniesieniu do:
- a) obrotu zbywalnymi papierami wartościowymi na własny rachunek lub na zlecenie klientów, zarówno na giełdzie jak i poza giełdą, bądź w inny sposób;
 - b) dostarczania i transferu informacji finansowych, przetwarzania danych finansowych i związanego z tym oprogramowania, jak opisano w ppkt (xi) definicji usług bankowych i innych usług finansowych (z wyłączeniem ubezpieczeń) zawartej w art. 13.1; oraz
 - c) doradztwa i innych pomocniczych usług finansowych odnoszących się do usług bankowych i pozostałych usług finansowych, jak opisano w ppkt (xii) definicji usług bankowych i innych usług finansowych (z wyłączeniem ubezpieczeń) zawartej w art. 13.1, ale z wyłączeniem pośrednictwa, jak wskazano w tym podpunkcie.

10. Dla **EEi LT** art. 13.7 ust. 1 ma zastosowanie do transgranicznego świadczenia usług finansowych, jak określono w lit. a) definicji transgranicznego świadczenia usług finansowych zawartej w art. 13.1 w odniesieniu do:
- a) przyjmowania depozytów;
 - b) udzielania wszelkiego rodzaju pożyczek i kredytów;
 - c) leasingu finansowego;
 - d) usług dokonywania wszelkich płatności i przekazu pieniędzy;
 - e) gwarancji i zobowiązań;
 - f) operacji przeprowadzanych na własny rachunek lub na rachunek klientów, zarówno na giełdzie, jak i na rynku pozagiełdowym;
 - g) uczestnictwa w emisji wszelkiego rodzaju papierów wartościowych, w tym w gwarantowaniu i inwestycjach (publicznych i prywatnych) w charakterze agenta oraz świadczenia usług z tym związanych;
 - h) pośrednictwa na rynku pieniężnym;
 - i) zarządzania majątkiem, a szczególnie zarządzania środkami pieniężnymi i portfelem, wszelkich form zarządzania inwestycjami zbiorowymi oraz usług w zakresie przechowywania, deponowania i powiernictwa;
 - j) usług rozliczeniowych i rozrachunkowych dotyczących aktywów finansowych, w tym papierów wartościowych, instrumentów pochodnych oraz innych instrumentów zbywalnych;

- k) dostarczania i transferu informacji finansowych, przetwarzania danych finansowych i związanego z tym oprogramowania, jak opisano w ppkt (xi) definicji usług bankowych i innych usług finansowych (z wyłączeniem ubezpieczeń) zawartej w art. 13.1; oraz
 - l) doradztwa i innych pomocniczych usług finansowych odnoszących się do usług bankowych i pozostałych usług finansowych, jak opisano w ppkt (xii) definicji usług bankowych i innych usług finansowych (z wyłączeniem ubezpieczeń) zawartej w art. 13.1, ale z wyłączeniem pośrednictwa, jak wskazano w tym podpunkcie.
11. Dla **LV** art. 13.7 ust. 1 ma zastosowanie do transgranicznego świadczenia usług finansowych, jak określono w lit. a) definicji transgranicznego świadczenia usług finansowych zawartej w art. 13.1 w odniesieniu do:
- a) uczestnictwa w emisji wszelkiego rodzaju papierów wartościowych, w tym w gwarantowaniu i inwestycjach (publicznych i prywatnych) w charakterze agenta oraz świadczenia usług z tym związanych;
 - b) dostarczania i transferu informacji finansowych, przetwarzania danych finansowych i związanego z tym oprogramowania, jak opisano w ppkt (xi) definicji usług bankowych i innych usług finansowych (z wyłączeniem ubezpieczeń) zawartej w art. 13.1; oraz
 - c) doradztwa i innych pomocniczych usług finansowych odnoszących się do usług bankowych i pozostałych usług finansowych, jak opisano w ppkt (xii) definicji usług bankowych i innych usług finansowych (z wyłączeniem ubezpieczeń) zawartej w art. 13.1, ale z wyłączeniem pośrednictwa, jak wskazano w tym podpunkcie.

12. Dla **MT** art. 13.7 ust. 1 ma zastosowanie do transgranicznego świadczenia usług finansowych, jak określono w lit. a) definicji transgranicznego świadczenia usług finansowych zawartej w art. 13.1 w odniesieniu do:
- a) przyjmowania depozytów;
 - b) udzielania wszelkiego rodzaju pożyczek i kredytów;
 - c) dostarczania i transferu informacji finansowych, przetwarzania danych finansowych i związanego z tym oprogramowania, jak opisano w ppkt (xi) definicji usług bankowych i innych usług finansowych (z wyłączeniem ubezpieczeń) zawartej w art. 13.1; oraz
 - d) doradztwa i innych pomocniczych usług finansowych odnoszących się do usług bankowych i pozostałych usług finansowych, jak opisano w ppkt (xii) definicji usług bankowych i innych usług finansowych (z wyłączeniem ubezpieczeń) zawartej w art. 13.1, ale z wyłączeniem pośrednictwa, jak wskazano w tym podpunkcie.
13. Dla **RO** art. 13.7 ust. 1 ma zastosowanie do transgranicznego świadczenia usług finansowych, jak określono w lit. a) definicji transgranicznego świadczenia usług finansowych zawartej w art. 13.1 w odniesieniu do:
- a) przyjmowania depozytów;
 - b) udzielania wszelkiego rodzaju pożyczek i kredytów;
 - c) gwarancji i zobowiązań;

- d) pośrednictwa na rynku pieniężnym;
 - e) dostarczania i transferu informacji finansowych, przetwarzania danych finansowych i związanego z tym oprogramowania, jak opisano w ppkt (xi) definicji usług bankowych i innych usług finansowych (z wyłączeniem ubezpieczeń) zawartej w art. 13.1; oraz
 - f) doradztwa i innych pomocniczych usług finansowych odnoszących się do usług bankowych i pozostałych usług finansowych, jak opisano w ppkt (xii) definicji usług bankowych i innych usług finansowych (z wyłączeniem ubezpieczeń) zawartej w art. 13.1, ale z wyłączeniem pośrednictwa, jak wskazano w tym podpunkcie.
14. Dla **SI** art. 13.7 ust. 1 ma zastosowanie do transgranicznego świadczenia usług finansowych, jak określono w lit. a) definicji transgranicznego świadczenia usług finansowych zawartej w art. 13.1 w odniesieniu do:
- a) udzielania wszelkiego rodzaju pożyczek i kredytów;
 - b) przyjmowania gwarancji i zobowiązań ze strony zagranicznych instytucji kredytowych przez krajowe osoby prawne i wyłącznych właścicieli,
 - c) dostarczania i transferu informacji finansowych, przetwarzania danych finansowych i związanego z tym oprogramowania, jak opisano w ppkt (xi) definicji usług bankowych i innych usług finansowych (z wyłączeniem ubezpieczeń) zawartej w art. 13.1; oraz

- d) doradztwa i innych pomocniczych usług finansowych odnoszących się do usług bankowych i pozostałych usług finansowych, jak opisano w ppkt (xii) definicji usług bankowych i innych usług finansowych (z wyłączeniem ubezpieczeń) zawartej w art. 13.1, ale z wyłączeniem pośrednictwa, jak wskazano w tym podpunkcie.

Usługi zarządzania portfelem

- 15. Artykuł 13.7 ust. 1 ma zastosowanie do transgranicznego świadczenia usług finansowych, jak określono w lit. a) definicji transgranicznego świadczenia usług finansowych zawartej w art. 13.1, w odniesieniu do usług zarządzania portfelem świadczonych dla klientów profesjonalnych z Unii Europejskiej zlokalizowanych w Unii Europejskiej przez kanadyjskie instytucje finansowe regulowane w Kanadzie po okresie przejściowym trwającym cztery lata od daty wejścia w życie niniejszej Umowy. Dla większej przejrzystości, to zobowiązanie podlega systemowi nadzoru ostrożnościowego w Unii Europejskiej, włącznie z oceną równoważności¹⁸;
- 16. Do celów niniejszego rozdziału:
 - a) zarządzanie portfelem to zarządzanie portfelami zgodnie z mandatem udzielonym przez klientów w oparciu o zasadę uznania klienta, gdzie portfele te obejmują co najmniej jeden instrument finansowy;

¹⁸ Oznacza to, że gdy Komisja Europejska przyjmuje decyzję o równoważności odnoszącą się do zarządzania portfelem, a kanadyjska instytucja finansowa spełnia pozostałe wymogi nadzoru ostrożnościowego w Unii Europejskiej, taka instytucja może świadczyć dowolne usługi zarządzania portfelem dla klientów profesjonalnych z Unii Europejskiej bez konieczności posiadania siedziby w Unii Europejskiej. Ponadto środki wprowadzane przez państwa członkowskie Unii Europejskiej ograniczające lub zakazujące transgranicznego zarządzania portfelem, włącznie z zastrzeżeniami zawartymi w jej wykazach do załączników I i II, nie mają już dłużej zastosowania do niniejszego zobowiązania.

- b) usługi zarządzania portfelem nie obejmują:
 - (i) usług w zakresie przechowywania;
 - (ii) usług powierniczych; lub
 - (iii) usług realizacji zleceń klientów; oraz
- c) w Unii Europejskiej klienci profesjonalni są zdefiniowani w pkt 1 lit. e) sekcji I załącznika II do dyrektywy 2004/39/WE z dnia 21 kwietnia 2004 r. w sprawie rynków instrumentów finansowych.

UZGODNIENIE W SPRAWIE STOSOWANIA ART. 13.16 UST. 1 ORAZ ART. 13.21

Strony uznają, że środki ostrożnościowe wzmacniają krajowe systemy finansowe, wspierają skuteczne, efektywne i solidne instytucje, rynki i infrastruktury oraz promują międzynarodową stabilność finansową poprzez ułatwianie podejmowania bardziej świadomych decyzji kredytowych i inwestycyjnych, poprawę integralności rynków oraz zmniejszanie ryzyka wystąpienia trudnej sytuacji finansowej i jej rozprzestrzenienia się.

W konsekwencji Strony zgadzają się na ujęcie w art. 13.16 ust. 1 ostrożnościowego wydzielenia umożliwiającego Stronom wprowadzenie lub utrzymanie środków z powodów ostrożnościowych oraz zapewniają rolę Komitetowi ds. Usług Finansowych, utworzonemu na podstawie art. 26.2 ust. 1 lit. f), przy ustaleniu czy, i w jakim zakresie, ostrożnościowe wydzielenie ma zastosowanie do sporów inwestycyjnych dotyczących usług finansowych na podstawie art. 13.21.

Proces odnoszący się do art. 13.21

1. Komitet ds. Usług Finansowych, pełniąc swoją rolę w zakresie sporów inwestycyjnych na podstawie art. 13.21, podejmuje decyzję czy, i jeżeli tak, w jakim zakresie, ostrożnościowe wydzielenie stanowi ważny zarzut wobec roszczenia.
2. Strony zobowiązują się do działania w dobrej wierze. Każda Strona przedstawia swoje stanowisko w ramach Komitetu ds. Usług Finansowych w terminie 60 dni od wniesienia sprawy do Komitetu ds. Usług Finansowych.

3. Jeżeli Strona nieuczestnicząca w sporze powiadomi Komitet ds. Usług Finansowych w terminie 60 dni wskazanym w pkt. 2, że wszczęła w danej kwestii proces wewnętrzznego ustalania, bieg terminu, o którym mowa w pkt. 2, zostaje zawieszony do momentu powiadomienia Komitetu ds. Usług Finansowych przez tę Stronę o jej stanowisku. Zawieszenie przekraczające sześć miesięcy jest uważane za naruszenie zobowiązania do działania w dobrej wierze.
4. Jeżeli pozwany nie przedstawi swojego stanowiska Komitetowi ds. Usług Finansowych w terminie, o którym mowa w pkt. 2, zawieszenie biegu terminów lub postępowań określone w art. 13.21 ust. 3 nie ma już zastosowania a inwestor może dochodzić swoich roszczeń.
5. Jeżeli Komitet ds. Usług Finansowych nie może przyjąć decyzji w sprawie wspólnego ustalenia w terminie 60 dni w odniesieniu do konkretnego sporu między inwestorem a państwem dotyczącego środka ostrożnościowego, Komitet ds. Usług Finansowych kieruje sprawę do Wspólnego Komitetu CETA¹⁹. Ten okres 60 dni rozpoczyna swój bieg od momentu otrzymania przez Komitet ds. Usług Finansowych stanowiska Stron, zgodnie z pkt. 2.
6. Wspólne ustalenie dokonane przez Komitet ds. Usług Finansowych lub Wspólny Komitet CEFTA jest wiążące dla trybunału wyłącznie w odniesieniu do danego sporu. Wspólne ustalenie nie stanowi wiążącego precedensu dla Stron w odniesieniu do zakresu i stosowania ostrożnościowego wydzielenia lub innych warunków niniejszej Umowy.

¹⁹ Każda Strona zapewnia, że jej reprezentacja we Wspólnym Komitecie CEFTA do tego celu obejmuje organy ds. usług finansowych.

7. O ile Wspólny Komitet CEFTA nie postanowi inaczej, jeżeli Wspólny Komitet CEFTA nie osiągnie porozumienia w terminie trzech miesięcy od skierowania do niego sprawy przez Komitet ds. Usług Finansowych na podstawie pkt. 5, każda Strona udostępnia swoje stanowisko trybunałowi, który orzeka w danym sporze. Trybunał uwzględnia ten zapis przy podejmowaniu decyzji.

Zasady wysokiego szczebla

8. Strony zgadzają się, że stosowanie art. 13.16 ust. 1 przez Strony i trybunały powinno kierować się następującymi zasadami, których lista nie jest wyczerpująca:
- a) Strony mogą określić swój własny poziom regulacji ostrożnościowych. Strona może ustanowić i egzekwować środki, które przewidują wyższy poziom ochrony ostrożnościowej od poziomu wskazanego we wspólnych międzynarodowych zobowiązaniach dotyczących kwestii ostrożnościowych;
 - b) stosowne rozważania przy ustalaniu czy środek spełnia wymogi art. 13.16 ust. 1 obejmują zakres, w jakim środek może być konieczny ze względu na pilny charakter sytuacji, oraz informacje dostępne dla Stron w momencie wprowadzania tego środka;
 - c) mając na uwadze wysoce specjalistyczny charakter regulacji ostrożnościowych, podmioty stosujące te zasady polegają w najwyższym możliwym stopniu na regulacjach i zasadach ustanowionych w odpowiednich jurysdykcjach Stron oraz na decyzjach i faktycznych ustaleniach, włącznie z oceną ryzyka, dokonanych przez organy regulacyjne w dziedzinie finansów;

- d) (i) z wyjątkiem sytuacji przewidzianej w ppkt (ii), środek jest uważany za spełniający wymogi art. 13.16 ust. 1 jeżeli:
 - A) ma cel ostrożnościowy; oraz
 - B) nie jest tak surowy w świetle swojego celu, że jest wyraźnie nieproporcjonalny do zamierzonego celu; oraz
- (ii) środek, który spełnia wymogi ppkt (i), nie spełnia wymogów art. 13.16 ust. 1 jeżeli stanowi ukryte ograniczenia dotyczące inwestycji zagranicznych lub arbitralną albo nieuzasadnioną dyskryminację między inwestorami w podobnych sytuacjach;
- e) o ile środek nie jest stosowany w sposób stanowiący arbitralną albo nieuzasadnioną dyskryminację między inwestorami w podobnych sytuacjach lub ukryte ograniczenia dotyczące inwestycji zagranicznych, taki środek jest uważany za spełniający wymogi art. 13.16 ust. 1 jeżeli:
 - (i) jest zgodny z międzynarodowymi zobowiązanymi dotyczącymi kwestii ostrożnościowych, które są wspólne dla Stron;
 - (ii) służy restrukturyzacji i uporządkowanej likwidacji instytucji finansowej, która nie jest już wiarygodna lub może przestać być wiarygodna;

- (iii) służy poprawie sytuacji instytucji finansowej lub zarządzaniu instytucją finansową w trudnej sytuacji; lub
- (iv) służy utrzymaniu lub przywróceniu stabilności finansowej, w odpowiedzi na systemowy kryzys finansowy.

Przegląd okresowy

9. Komitet ds. Usług Finansowych może za zgodą obu Stron zmienić niniejsze uzgodnienia w każdym momencie. Komitet ds. Usług Finansowych powinien dokonywać przeglądu niniejszego uzgodnienia przynajmniej co dwa lata.

W tym kontekście Komitet ds. Usług Finansowych może opracować wspólne uzgodnienia w sprawie stosowania art. 13.16 ust. 1 na podstawie dialogu i dyskusji przeprowadzonych w Komitecie w odniesieniu do konkretnych sporów i mając na uwadze międzynarodowe zobowiązania dotyczące kwestii ostrożnościowych, które są wspólne dla Stron.

**UZGODNIENIE W SPRAWIE DIALOGU
NA TEMAT REGULACJI SEKTORA USŁUG FINANSOWYCH**

Strony potwierdzają swoje zobowiązanie do umacniania stabilności finansowej. Dialog na temat regulacji sektora usług finansowych w ramach Komitetu ds. Usług Finansowych opiera się na zasadach i standardach ostrożnościowych uzgodnionych na poziomie wielostronnym. Strony zobowiązują się do skoncentrowania dyskusji na kwestiach dotyczących wpływu transgranicznego, takich jak transgraniczny handel papierami wartościowymi (włącznie z możliwością podejmowania dalszych zobowiązań w sprawie zarządzania portfelem), odpowiednie ramy dla obligacji zabezpieczonych oraz dla wymagań w zakresie zabezpieczeń w reasekuracji, a także do omawiania kwestii odnoszących się do działalności oddziałów.